

Palydint per anksti išėjusius

Prof. Romualdas Grigas
Lietuvos Mokslų akademijos narys

Šis mano pasakojimas – kiek liūdnokas, širdies balso padiktuotas. Tas eilutes rašau sausio 13-ąją dieną - visiems lietuviams atmintiną dieną. Atkurtoje mūsų valstybėje, žiemos vėjyje šiandien plazda iškeltos valstybinės vėliavos. Per Lietuvos radiją ir televiziją nenutrūkstančiu srautu, viena po kitos, eina laidos apie tragiškus, bet kartu ir didvyriškus įvykius, buvusius Vilniuje lygiai prieš aštuonėta metų. Tada ne tik automatų buožėmis buvo daužomi ir šaudomi, bet ir okupanto tankų vikšrais traiskomi į laisvę pakilę lietuviai. Tą lemtingą naktį tūkstančiais buvome rankomis apjuose, savo kūnais apgulę Radijo ir televizijos rūmus, parlamentą, televizijos bokštą... Tą sausio 13-sios nakties mūsų laimėjo ne tik Lietuva. Išryškėjo paskutinės, itin agresyvios Europoje imperijos agonija.

Bet aš noriu rašyti ne apie tai, o apie liūdną, tiesiog simbolinį sutapimą... Būtent šiandien, sausio 13-osios minėjimo šurmulyje, visuomenės nepastebėta, kapinių link pajudėjo gedulinga automobilių vilkstinė. Ant katafalko – mano jaunystės dienų bičiulis, patriotinio, pakankamai organizuoto lietuvių judėjimo Maskvoje bendražygis, mano vienmetis Antanas Jasaitis. Jis - irgi Lietuvos Mokslų akademijos narys, habilituotas daktaras, profesorius, plačiai savo darbais išgarsėjęs biochemikas, dar sovietų laikais gavęs itin prestižinį tos imperijos valstybinės premijos laureato vardą...

Dramatiškos dienos visada verčia susimąstyti. Tą dvigubą gedulo dieną manęs neapleidžia mintis: kodėl vien tik per paskutiniuosius 2-3 metus į Anapilį buvau priverstas palydėti visą būrį savo bendraamžių, bičiulių ir kolegų: literatūrologą Ričardą Pakalniškį ir sociologą

Zigmą Morkūną, kalbininką Aleksandrą Vanagą, teatrologą Algį Samulionį ir etnografo Norbertą Vėlių, Kovo 11-osios Akto signatarus – Kazimierą Antanavičių ir Česlovą Kudabą? Kodėl? Visi jie buvo itin gabūs ir pripažinti mokslininkai, įvairių prestižinių premijų laureatai, profesoriai, habilituoti daktarai, o kai kurie iš jų – dar ir Mokslų akademijos nariai. Visi jie priklausė Lietuvos intelektualiniam elitui – bene brangiausia lietuvių tautos turtui. Ir visi jie, tesulaukę vos 60-63 metų – pačiame mokslininko raiškos zenite – paliko šį pasaulį... Ir tai tik mano artimiausios aplinkos (pagal profesinius interesus ir žmogiškuosius santykius) asmenys!

Ir aš dabar mąstau: ar tos priešlaikinės mirtys, tie apmaudūs išėjimai nėra sausio 13-osios atmaina – tebesitęsiančios kovos už lietuvių tautos atgimimą, jos nepriklausomybę ir žmogaus laisvę aukos? Aukos, tapusios beprasmiškomis, bet kartu ir neišvengiamomis. Pergyventa praeitis teberyja joje išaugusias ir subrendusias asmenybes. Tik išgyvenęs čia, Lietuvoje, gali suprasti, kiek reikėjo valios ir išminties, pastangų ir apdairaus, sąžinės balso, nesunaikinančio laviravimo tam, kad pasiektum mokslo aukštumas. Aukštumas, kurias pats vertinai ne vien kaip grynai asmeninę pergalę, bet ir kaip įgytą galimybę kita kalba ir sudėtingesne, universalesne medžiaga bylinėtis už savo tautos likimą, jos laisvę. Visą laiką ir visur atsitenkdavai į nepajudinamą, šaltą kaip Arkties ledą, ideologinės ir politinės Pabaisos betoną, nepajėgų suvokti ne tik tautinių ar demokratinių laisvių, bet ir grynai žmogiškosios sielos, jausmų alsavimo. Kiek šio bylinėjimosi kelyje liko išduotų, suluošintų, palūžusių ar įlaužtų, pasitraukusių iš to kelio ir niekuo nebetikinčių: sąžinė, žmogiškumu, draugais...

Demokratinio pasaulio žmogus mokslo aukštumų galėjo siekti nuosekliai, laisvai, nebijodamas patekti į Pabaisos šešėlį. Ir kur kas mažiau, negu mūsų, galvodamas dar ir apie papildomus išpareigojimus bei krūvius – papildomą uždarbį.

Pasakysite: naujieji laikai, Lietuvos išiliejimas į ai-

virą, demokratinį pasaulį pagaliau išsprendė tą žmogaus intelektualo (ir ne vien jo) būties problemą. O aš manau kitaip...

Bent mano kartai, dabar jau vyresnųjų kartai, savu buvimu dar patyrusiai ir prieškarinio laisvės aidą, ir baisiuosius karo bei pokario dešimtmečius, atiteko dar ir ta didžioji įtampa, kuri visuose šalies kampeliuose susiformavo, Lietuvai išėjus į laisvės kelią. Atiteko ir toji įtampa, kurią mokslininkas (ypač jeigu jis atstovauja humanitarinius ir socialinius mokslus) išgyvena, siekdamas pasivyti laisvajame, demokratiškajame pasaulyje išvirtinusių jo šakos mokslo mintį, kuri iki tol jam buvo nepasiekiamą. Atiteko ir ta įtampa, kuri atsiranda jo, kaip neabejingo šalies piliečio širdyje, regint toli gražu ne visada išmintingus mūsų politikų sprendimus, prie kurių brandinimo jis neprileidžiamas... Ogi ir postmoderniojo pasaulio alsavimas sklinda naujų, nepatirtų, su senomis keistai persipinančių ir suaugančių įtampų bangomis...

Todėl ir galvoju: gal į Anapilį manąją kartą skubina dar ir toji įtampa, kuri iširango kaip grynai vidinio asmenybės psichologinio susidvejinimo reiškinys: troškimo pamatyti apčiuopiamą bei kitų pripažįstamą tavo pastangų rezultatą, ir nesugebėjimo į visą tai, į patį pasaulį ir į buvimą tame pasaulyje pažvelgti per santykinio sąlygiškumo prizmę?.. Gal jiems – iškeliavusiems, ir mums – pasilikusiems trūko ir trūksta tai dramatiškai žmogaus būties situacijai atitinkančios gyvenimo filosofijos? Trūksta dvasinės ištvermės, sustiprinančios žmogaus galias?

Gal jaunoji karta, išaugusi ir subrendusi jau jiems "normalioje" terpėje, bus patvaresnė? Bet, kita vertus, gal tada ir pats nuostolių pobūdis pasikeis: kūrybiškesni ir sumanesni ne pavieniui, o būriais patrauks svetur ir ten dirbs, nes ir tas "svetimas pasaulis" jiems nebeatrodys toks, kaip mums atrodė?

Savo liūdnoką pasakojimą baigiu tokia mintimi, kad sausio 13-osios drama (užsimezgusi visai ne tą dieną, bet kur kas anksčiau) dar nėra pasibaigusi...

Vilnius, 1999 m. sausio 13 d.

ŠIEMET, VASARIO 16-ĄJĄ SUKANKA 72 METAI
NUO JONO BASANAČIAUS MIRTIES

Jonas Basanavičius Lietuvių kultūros darželyje
(Cleveland, OH) G. Juškėno nuotr.

Balys Auginas

ŠIRDIS IŠ KAPŲ

(Ištrauka)

*ESU aš Vytauto laikų karys, kurs nuoga krūtine
Apgyniau Lietuvą nuo plūstančių plėšikų.
Totoriai, rusai ir kryžiuočiai lenkėsi manęs,
Ir lenką klastininką tramdžiau narsumu ---*

*Tai aš su Vytauto pulkais
Juodojoj jūroj žirgą girdžiau...
Prie Žalgirio tamsių miškų
Sutriuškinau nenaudėlį kryžioką.
Ir mano žygio dainos*

*Plasnodavo žuvėdromis ant Galvės ežero bangų,
Ir ažuolai šakas nulenkdavo lig žemės, kaip audroj
Nuo mano seno rago aidu ---*

*Ak, laužai, kuorų ugnys
Ir naktys kibirkštingos,
Ir ta žalios jaunystės srūvanti
Sula širdy --
Lyg plėnės tų sudegusių dienų -
Regiu ir vėl sugrįžtančias plaštakėms ---*

*Tai mūsų pulkai prie Smolensko ir Kijevo laukų
Totorių ordas tramdė. Ir sulaukęsias gaujas mongolų
Sulaikėm kumštinti plika ---*

*Tačiau kritau aš čia,
O, mielas kraujo broli,
kaip negarbingo priešo
Pasalūniška auka -
Ir išdavikas juokėsi, bailiai drebėdamas,
Nutildęs mano drąsą ---*

*Kur dingę tie laikai, kai taurūs riteriai
Akis į akį susitikdavo kovoj? Dabar po mano kraštą
Klastingi budeliai, bailiai širdim plėšikai vaikšto,
Ir, tarsi vagys, godžiai puola derlių mūsų žemės,
Ir tuština aruodus, ir darbščių vyčių namus --
Kas naktį šviečia vis liepsnų gaisrai,
Ir surakintos geležim*

Keliauja mano brolių voros rytuosna ---

*Kas matė, pult beginklį, žemę ariantį artoją,
Žudyti kūdikį ir motiną, ir baikščią merguželę,
Ir seniui šimtamečiui neleisti atsigulti
Į protėvių kalnelį?*

*Širdis nerimsta kapuose,
Ir ankšta mano dvasiai kauburiuos Pilėnų -
Kasnakt balnoju eiklų žirgą ir žvelgiu
Į raustančias gaisrų pašvaistes ant dangaus --*

*Ir tu sakyk, manosios žemės broli,
Ar jau ne laikas mums išskristi vyčiais,
Su degančiom krivulėm, kol Praamžiaus soduos
Dar nepalaidota visa tauta?*

Girdėta iš Vilniaus

• **BALTIJOS ŠALIŲ SANTYKIAI.** Vasario 5 d. Vilniuje posėdžiavę Lietuvos, Latvijos ir Estijos premjerai sutarė toliau rengti kai kurias bendras sutartis. Vienu iš pagrindinių dokumentų, kuriuos ketinama parengti per šį pusmetį, Lietuvos Premjeras vadina strateginį planą dėl Baltijos regiono bendradarbiavimo energetikos srityje. Premjerai pritarė sumanymui, kad Baltijos šalys turėtų drauge pirkti radarus, amuniciją ir atsargines karinės įrangos dalis, nes kartu išsigyti reikiamus pirkinius yra pigiau. Lietuvos ir Latvijos premjerai tvirtina, kad klausimą dėl jūros sienos pavyks sėkmingai išspręsti.

• **LIETUVOS SKOLA.** Sausio 1 d. Lietuvos valstybės skola sudarė 9,604 mlrd. litų. Per metus ji padidėjo 1,526 mlrd. litų (beveik 19 proc.). Akademikas Eduardas Vilkas apie tai sako: "Kol mums dar skolina - gerai. Vadinasi, pasitiki. Jei skolintus pinigus tinkamai naudoji, skolos didesnio pavojaus nekelia. Jei ne - pavojinga."

• **NOTA RUSIJAI.** Lietuvos užsienio reikalų viceministras Algimantas Rinkūnas vasario 1 d. įteikė Rusijos ambasadoriui Vilniuje K. Mozeliui notą, kurioje prašoma pašalinti kliūtis, trukdančias tiekti naftą įmonei "Mažeikių nafta". Notoje atkreipiamas dėmesys į tai, kad "Mažeikių nafta" iš Rusijos nebegauna žaliavos, nors ši įmonė yra su Rusijos naftos kompanijomis sudariusi naftos tiekimo sutartis. Lietuvos pareigūnai neturi žinių apie tai, kada jie gali tikėtis atsakymo į notą. Rusijos ambasadorius su žurnalistais kalbėtis atsisakė.

• **NEDARBAS.** Praėjusį gruodį nedarbo lygis Šiauliuose pirmą kartą viršijo 10 proc. Sausio pabaigoje, darbo biržos duomenimis, mieste oficialių bedarbių padaugėjo iki 12 proc. Artimiausiu metu Šiaulių įmonės planuoja atleisti dar apie 700 darbuotojų. Darbo biržos specialistų apskaičiavimais, metų pabaigoje darbo oficialiai neturės jau 16-17 proc. darbingų šiauliečių. Šiaulių miestas pagal nedarbo lygį pirmauja tarp didžiųjų Lietuvos miestų.

• **PROTESTAI.** Kaune prie Vytauto Didžiojo paminklo piketavo Kauno regiono profesinių sąjungų susivienijimo sukviesti žmonės. Susirinko apie pusantro šimto pramonės įmonių darbininkų, įsitikinusių, jog "Kauno mieste ir apskrityje prasideda ekonominė krizė", "gresia masinis nedarbas", "netrukus gatvės užplūs alkani ir viskam pasiryžę gyventojai".

• **ŠEŠIOS TONOS PINIGŲ.** Kalvarijos poste sulaukta neįprasta siunta - šešios tonos pinigų. 102 dėžės grynųjų pinigų buvo įvertintos 8 tūkstančiais litų. Muitininkai apie krovinių pranešė Marijampolės apskrities mokesčių policijai. Pinigus vilniečiai vežė vienos firmos užsakymu, o ne kaip privatūs asmenys. Yra duomenų, kad dideli kiekiai pinigų iš Lietuvos buvo gabenami oro transportu.

• **ATSTATOMA MEDININKŲ PILIS.** Medininkų pilis, tragiška pareigūnų žūtimi paženklintas Medininkų pasienio postas ir netoliese esantis Juozapynės kalnas - aukščiausias Lietuvos geografinis taškas turėtų sudaryti labai reikšmingą paminklinį kompleksą. Tuo įsitikinęs Medininkų pilies atstatymo mokslinis vadovas doc. Jonas Glemža. Medininkų pilis, pasak J. Glemžos, yra svarbiausia XIII-XIV amžiaus gynybinės sistemos dalis, saugojusi valstybę nuo priešų iš pietų ir pietryčių. Medininkų pilies sienos iki mūsų dienų yra išsaugojusios patį seniausią Lietuvoje plytų mūrą. Medininkų pilimi susidomėjo ir mūsų tautiečiai užsienyje. Pasaulio ir Amerikos lietuvių inžinierių bei architektų sąjunga yra įsteigusi Medininkų pilies atstatymo fondą, renka lėšas.

• **KREPŠINIS.** Kauno "Žalgiris" Sporto halėje rezultatu 91:65 (42:32) nugalėjo Belgrado "Crvena zvezda" ir atsirevanšavo už nesėkmę Jugoslavijoje. Šioji pergalė kauniečiams - 11-oji Eurolygoje. Ji užtikrino jiems I vietą E grupėje.

• **NETEKTYS.** Eidamas 66-uosius metus sausio 29 d. mirė dailininkas akvarelininkas, ilgametis Lietuvos dailininkų sąjungos akvarelininkų sekcijos pirmininkas Ignas Budrys.

Eidamas 60-uosius metus, vasario 2 d. mirė dailininkas Šarūnas Šimulynas. Jis kūrė freskas, vitražus, dekoratyvinius bareljefus, skulptūras.

• **NAUJA PARTIJA.** Vilniuje buvo įkurta Lietuvos nacionaldemokratų partija, prieštaraujanti Lietuvos stojimui į Europos Sąjungą ir besivadovaujanti nuosaikais nacionalizmo ideologija. Partijos pirmininku išrinktas Seimo narys (buvęs Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas) Rimantas Smetona. Naujieji dešinieji yra už savo šalies ekonomikos stiprinimą, importo reguliavimą, patriotinį ugdymą, tautiškumo saviraišką ir savigyną. Nacionaldemokratai sveikintų Lietuvos narystę NATO, nes tai - priemonė išsaugoti nepriklausomybę. Partijos programoje sakoma: Mes nepritariame žalingai ir žeminančiai nuostatai, kad Lietuva yra šalis, "einanti į Europą". Mums niekur iš savo žemės nereikia eiti. Lietuvos valstybė buvo, yra ir bus Europoje." (Pagal Eltos pranešimus)

Tarptautinių įvykių apžvalga

Algirdas Pužauskas

Sausio 28 d. NATO įspėjo Jugoslavijos serbus, kad prasidės karo veiksmai, jei nebus sustabdytos žudynės Kosovo provincijoje, kurios 90 proc. gyventojų sudaro albanai. Į Londoną suvažiavę "kontaktingės" grupės užsienio reikalų ministrai - Rusijos, Vokietijos, Italijos, Britanijos, Prancūzijos ir JAV atstovai - įspėjo, jog būtina greitai pradėti politines derybas tarp Serbijos ir Kosovo sukilėlių. Priešingu atveju NATO šalys yra pasirengusios pasiųsti savo kariuomenę, kuri sustabdytų ten vykstančias civilių gyventojų žudynes. Atskirai tarėsi Prancūzijos prezidentas ir D. Britanijos premjeras. Po šių pasitarimų prezidentas Jacques Chirac paskelbė, jog Prancūzija ir Britanija pasirengusios pradėti karo veiksmus, įskaitant ir kariuomenės pasiuntimą į Serbiją.

Šis NATO ultimatumas

ULTIMATUMAS SERBAMS

duoda dvi savaites pasiruošti politinėms deryboms, kurios vyktų Austrijoje arba Italijoje. NATO generalinis sekretorius pasiuntė ultimatumo tekstą asmeniškai Jugoslavijos prezidentui Slobodanui Miloševićiui ir albanų nepriklausomybės kovotojų vadui Ibrahimui Rugovai.

Amerikos parengtame plane minima ir Albanijos jūros pakraščio blokada, kuri užkirstų kelią ginklų įvežimui albanų kovotojams. Numatyti ir Serbijoje esančių karinių taikinių bombardavimai JAV kovos lėktuvais. JAV valstybės sekretorė M. Albright, apsilankiusi Maskvoje, kuri turi nemažą įtaką Serbijos vadovybei, sužinojo, kad Rusija nepritaria karo veiksmams Serbijoje, tačiau palankiai žiūri į siūlomą politinį šios problemos sprendimą ir taikos sugrąžinimą.

Jau paaiškėjo, kad serbų policija, kuriai padeda kariuomenė, prieš žudydama Racial kaimo gyventojus albanus, gavo Jugoslavijos viceprezidento Nikolos Sainovičiaus įsakymą, kad policininkai po žudynių taip "suvarkytų" žuvusių kūnus, jog stebėtojams atrodytų, kad jie žuvo karo veiksmuose. Tačiau po žudynių, kurių aukų tarpe buvo moterų

ir vaikų, lavonai buvo palikti, kur buvę.

Europos stebėtojai dažnai pabrėžia tą faktą, kad iki 1989 metų Kosovo albanai turėjo šokią tokią autonomiją, kurią panaikino tas pats S. Miloševićius, tuo metu buvęs Serbijos prezidentu. Tada ir prasidėjo albanų bruzdėjimai, pastaruoju metu išaugę į Kosovo išlaisvinimo armijos susikūrimą. Racial kaimas, serbų valdžios manymu, buvęs svarbiu partizanų judėjimo centru. Kosove gyvena 1.8 mln. albanų.

Valstybės sekretorė M. Albright Maskvoje daugiausia kalbėjo apie finansinę Amerikos paramą Rusijai. Jai teko pasikalbėti ir su numatomais kandidatais į Rusijos prezidento vietą, nes JAV vyriausybėje vyrauja nuomonė, kad prezidento B. Jelcino dienos - jau suskaitytos. Nuo savo perrinkimo (1996 metais) dienos jis jau penktą sykį guli ligoninėje, o Rusijos Dūma daro, ką nori. Dūma net atsisako patvirtinti seniai su JAV pasirašytas branduolinės ginkluotės mažinimo sutartis. Sekretorė daug laiko kalbėjosi su Maskvos meru J. Lužkovu, su Jabloko partijos vadovu Grigorijum Javlinskiu, su dabartiniu Rusijos premjeru J. Primakovu.

PRINCAS ABDULA PERIMA SOSTĄ

Jordanijos karalius Husseinas buvo sugrįžęs namo po šešių mėnesių gydymosi Mayo ligoninėje (Rochester, Minnesota). Joje 63 metų karalius bandė sustabdyti sunkiai pagydomą liaukų vėžį. Karalius per trumpą buvimą namuose laiką pakeitė savo įpėdinį. Sosto paveldėtoju dar prieš 34 metus buvo paskirtas jo brolis Hasanas. Tačiau šis padarė daug klaidų, pašalino iš pareigų karaliaus paskirtus kariuomenės vadus. Karalius, išgirdęs apie vyriausybės klaidas, paskelbė dekretą, kuriuo atėmė iš brolio sosto paveldėjimo teises. Naujuoju įpėdiniu jis paskyrė savo 37 metų sūnų princą Abdullah bin Hussein. Jis yra Jordanijos kariuomenės generolas, specialiųjų dalinių vadas.

JAV valstybės sekretorė Madelain Albright, važinėjusi po Viduriniųjų Rytų arabų sostines, tuoj aplankė naująjį Jordano karaliaus įpėdinį ir pažadėjo jam įvairių JAV paramą. Sekretorė pareiškė, kad Jordanija nusipelnė Amerikos dėkingumo, nes karalius daug

prisidėjo, dalyvaudamas derybose su Izraeliu ir su Palestinos vadais. Jordanija gaus papildomai dar 100 milijonų dolerių. Be to, Amerika kasmet skiria Jordanijai 225 mln. dolerių, nes jai žymiai kenkia tarptautinės sankcijos Irakui. Jordanija už tas lėšas gali pirkti pigesnę Irako naftą ir benzina.

Jordanijos karalius, namuose išsprendęs savo uždavinius, vėl sugrįžo į Minnesotos ligoninę. (Renkant šį numerį, žinių tarnybos pranešė apie jo mirtį - red. past.)

Daugelis arabų valstybių, ypač Irako kaimynių, pritaria JAV pastangoms nuversti Irako diktatorių Saddamą, nors to viešai ir neskelbia. Valstybės sekretorė supažindino arabų vadovus su nauju valstybės departamento specialiuoju pasiuntiniu Frank Ricciardone, kuriam pavesta suderinti bandymus nuversti dabartinį Irako režimą. Tam tikslui jau paskirtos lėšos. Beveik kasdien JAV karo lėktuvai daužo Irako priešlėktuvinių pabūklų lizdus ir ra-

darų stotis. Pentagonas pripažino, kad viena nauja lėktuvo raketa "paklydo" ir nukrito neten, kur buvo numatyta. Irako žiniomis, jai sproguos, žuvo 11 civilių, o 59 buvo sužeisti. Irako valdžia įteikė skundą Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai "dėl JAV agresijos".

Specialus JAV pasiuntinys pripažino, kad jo tikslas - tartis su Irako politinėmis grupėmis, esančiomis tiek jo viduje, tiek ir užsieniuose. Tos grupės gaus JAV paramą, jei bandys įvesti Irake demokratinį režimą. Pasiuntinys jau kalbėjosi su septynių partijų vadais. Dvi grupuotės jau atsakiusios, kad jos nenori turėti nieko bendro su JAV planais, nors F. Ricciardone įstaiga jau gavo 97 milijonus dolerių Irako opozicijai remti. Tokiam Irako išlaisvinimui nepritaria net vyriausias JAV karo jėgų vadas Persų įlankoje generolas A. Zinni. Kongreso ginkluotųjų pajėgų komitetui jis pareiškė, kad užsienyje gyvenantys irakiečiai yra taip susiskaldę, jog gavę

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. 216 531-8428

e-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiros numerio kaina 70 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Redakcijos skiltis

Partijos

Nors iki kitų Seimo rinkimų dar liko nemažai laiko, Lietuvoje jau ryškėja pirmieji priešrinkiminio bruzdėjimo ženklai. Neseniai atnaujinta valdančiosios sąjungos - konservatorių ir krikščionių demokratų partijos sutartis. Nors kai kurie krikščionių demokratų vadovai viešumoje džiūgauja, kad naujoji sutartis pašalino buvusius neaiškumus, nesimato, kad jie būtų išsikovoję kokių nors žymesnių nuolaidų iš "didžiojo partnerio". Todėl ši partija jau ima ieškoti naujų sąjungininkų. Atkreiptas dėmesys į krikščionių demokratų sąjungą, kuriai vadovauja išeivijoje gerai žinomas politikas dr. Kazys Bobelis. Kokio tokio susijungimo politinė nauda, šiandien dar sunku numatyti, tačiau vienas dalykas - neabejotinai naudingas: rinkėjams nereikėtų painiotis tarp beveik tokių pat pavadinimų turinčių organizacijų.

Karštingai ruošiasi būsiniams rinkimams ir opozicine besivadineranti LDDP, vienijanti buvusią sovietinio laikotarpio kolaborantų kompaniją. Mikliai pasinaudojusi tuo, kad Lietuvoje, paskelbus nepriklausomybę, taip ir nepavyko pradėti desovietizacijos, ši grupuotė sugebėjo išlaikyti savo rankose didžiausią įtaką ūkiui ir net kuriam laikui sugrįžti į valdžią. Labai skaudžias tokio valdymo pasekmes Lietuva jau gana ilgai. Bet dar ir šiandien ne visi suvokia, kad kolaborantai neturi ideologijos. Jų "ideologija" - prisitaikymas, siekiant kuo didesnės medžiaginės naudos sau. O tai, berods, geriausia pasiekama, užėmus valdžios kėdes. Komunistinės iškabos ir anais laikais jiems buvo tiek reikalingos, kiek leido būti patogiose pozicijose. Neseniai įvykusiame LDDP suvažiavime buvo labai aiškiai išreikštas siekis bet kuria kaina sugrįžti prie "lovio". Vos prieš dešimtmetį švaistėsi šūkiais apie "planinę ekonomiką", šiandien jie labai noriai sam-

protauja apie "laisvąją rinką". Sąjungininkais rinkęsi visus, kurie bent kiek galėtų jų naudai paveikti rinkėjų nuomonę šiais, labai nelengvais tautai laikais. Apie ką kalba toks faktas, kad LDDP centrinės būstinės patalpose savo spaudos konferencijas rengia net aršiausi sovietinės praeities garbintojai, dabar pasivadinę socialistais? Beje, tiems "socialistams" vadovauja buvęs LDDP frakcijos Seime narys. Su LDDP savo veiksmus nesunkiai suderintų A. Paulausko "Naujoji partija". Kyla beveidžių centrinių "reitingas".

Niekaip neranda savo vietos socialdemokratai. Tai siūlo pirkti tik lietuviškas prekes, tai flirtuoja su LDDP, tai aiškinasi tarpusavio santykius. Šios partijos vadovybėje yra asmenų, kuriuos iš tikrųjų verta vadinti "juodosiomis dėžėmis": tik lėktuvui sudužus, gali sužinoti, kas jų viduje. Istoriniame Kovo 11-osios posėdyje, vos atkūrus Lietuvos nepriklausomybę, vienas iš jų staiga pasiūlė Aukščiausios Tarybos pirmininku išrinkti ne ką kitą, o tuometinį LKP sekretorių A. Brazauską. Šios partijos viršūnėje neseniai buvo galima sutikti ryškų LKP CK veikėją. Bet gal tai - jau praeitis? Gal pagaliau grįžtama prie tikrosios socialdemokratijos, prie tų idealų, apie kuriuos kalbėjo Steponas Kairys ir kiti žymūs Lietuvos visuomenininkai? Kaip sakoma, duok Dieve. Kol kas šios partijos atstovai Seime dažnai balsuoja taip, kaip LDDP.

Lyg ir ruošiasi susivienyti tos dešinėsios partijos, kurios iki šiol nebuvo valdžioje. Apie tai jau pareiškė tautininkai ir jaun lietuviai. Gal ir dar kas nors prisidės, jei vėl nesutrukdys vadukų ambicijos, jei nebus kreipiamą dėmesio į reksnius, sugebąčius tik žmones kiršinti. Bet štai buvęs tautininkų vadovas naują partiją įkūrė. Spauda pažymėjo, kad "nacionaldemokratai" - jau 35-oji politinė partija Lietuvoje.

Juozas Žygas

Gera žinoma patarlė:

- Nesakyk "Op!", kol griovio neperšokai.

Dar tada, kuomet buvo pradėtas kelti Būtingės terminalo statybos klausimas, ne kartą pabrėžta, kad, pastčius tokį terminalą, Lietuva taps nepriklausoma nuo visokių Maskvos užgaidų. Tokiai terminalo statybai ir tuomet nepritariau. Tada rašiau, kad reikėtų Klaipėdos uostą išplėsti iki Ventspilio lygio, o ne terminalą statyti. Ta Būtingė tik santykius su Latvija sudrumstė, o "kranelius" Maskva vis tiek užsuko. Kokia prasmė iš terminalo, jeigu nafta iš jo netekės?

Iš pradžių terminalas buvo numatytas naftos importui, kad Lietuva nuo Rusijos malonės daugiau nepriklausytų. Bet darbams dar net neįpusėjus, vis dažniau buvo kalbama ir apie Rusijos naftos eksportą, kol pagaliau ir virto beveik tik eksportui skirtu terminalu. Tai reiškia, kad vietoje žadėto nepriklausymo nuo Maskvos, dar stipriau Lietuva prie jos skvermų prisirišo.

Terminalo statyba vyko gana vangiai. Visi finansiniai apskaičiavimai keitėsi kas pusmetį. Kuomet šimtai milijonų litų į statybą įdėta, tai darbų delsimas tik didina

O "KRANELIUS" MASKVA TEBEVALDO

bendrą terminalo kainą: nors darbai ir nevyksta, bet procentus už paskolas mokėti reikia. Į statybą yra jau įdėta gal apie 700-800 milijonų litų. Įskaitant nušimčius, pagal Lietuvoje įprastas "lengvatines" 12% paskolas, per metus susidaro nuo 84 iki 96 mln. litų tik už procentus. Kadangi terminalas dar ne visai užbaigtas, tie procentai kasdien didėja.

Praėjusią vasarą jau buvo žadėta per jį naftą tiekti. Bet vasarai atėjus, terminalas dar nebuvo pilnai parengtas. Tuomet pradėjo apie rudens kalbėti, bet ruduo atėjo ir pradėjo, o terminale naftos - dar nė kvapo. Ir vėl teko viską ateičiai atidėti. Šįkart jau buvo kaltinami blogi orai. Bet terminalą projektuojant, reikėjo žinoti, kad audros jūroje nėra didelė retenybė. Kas atsitiks tuomet, kai tanklaivis bus prie terminalo prisijungęs?

Toliau viskas vyko, kaip toje dainoje: "Dar toliau, dar bus gražu..." Gal visuomenei apraminti buvo paskelbta, kad terminalas, nors pilnai ir neužbaigtas, bet šių metų pradžioje nafta pradės tekėti. Viskas vyko taip, kaip ir buvo numatyta. Tik vieną klausimą užmiršo: iš kur ta nafta tekės! Dar nepradėjus naftos tiekti, Maskva pranešė, kad "Mažeikių nafta" tegaus tik 150,000 tonų naftos. Tokio kiekio užtektų vos vienos savaitės gamybos poreikiams patenkinti. Štai pranešimas,

gautas iš Vilniaus:

"Sausio 29 d. (BNS) - Vienintelė Baltijos valstybėse naftos perdėbimo įmonė "Mažeikių nafta" penktadienį po pietų dėl žaliavos stygiaus pradėta stabdyti."

Gamyklos direktorius teigė, kad dėl naftos vis dar deramasi su Maskva. Spaudoje jau buvo daug sykių rašyta, kad "LUKoil" pageidavo įeiti į Lietuvos naftos rinką ir nusipirkti "Biržų naftotiekio", Mažeikių naftos" ir "Būtingės terminalo" akcijų paketą. Lietuvos spaudoje buvo pasisakyta prieš "LUKoil" įsileidimą. Jos vyriausybė žada parduoti 40% akcijų už aukščiausią pasiūlymą. Tokios taisyklės "LUKoil" netenkinama. Todėl ir pradėtas ekonominis spaudimas.

G. Vagnoriui vis neaišku, kodėl Rusija vėl pradėjo Lietuvą spausti. O "LUKoil" tų nepalankių pasisakymų neužmiršo. Neužmiršo ir to, kad akcijas žadama parduoti viešose varžytinėse. Tokiu atveju, jų norai kontroliuoti padėtį gali neišsipildyti. Jie aiškiai parodo, kad šalia savęs nenori turėti ir "Williams international". Anot "Lietuvos ryto", buvo pasiūlyta "Mažeikių naftos" valdybos nariams prašyti naftos iš tų, kuriems bus parduotos akcijos.

Pamoka turėtų būti labai aiški. Negalima virš milijardo investuoti, kaip į balą, neturint aiškių ir patikimų naftos tiekėjų.

Tarptautinių įvykių apžvalga

(Atkelta iš 2 p.)

• Per Kolumbijoje įvykusį žemės drebėjimą žuvo 878 žmonės, sužeisti 3,429. Vėliau dar 6 sužeidė policija, kai šie pradėjo plėsti maisto pilnas, apgriautas krautuves. JAV ir kaimyninės šalys siunčia nukentėjusiems reikalingą paramą.

• Taivano karo laivai su laikė du komunistinės Kinijos žvejybos laivus, atėmė jų tinklus ir teritoriniuose Taivano vandenyse sugautą žuvį. Po to Kinijos laivai buvo palydėti į tarptautinius vandenius.

• Rusijos Volgogrado miesto mokytojai paskelbė streiką. Jie suėmė miesto valdžią ir pagrasino smurtu, jei jiems nebus išmokėti atlyginimai, kurių mokytojai negauna jau nuo rugpjūčio mėnesio.

• Ženevoje įvyko nusi-ginklavimo konferencija, kurioje dalyvavo 61 valstybių atstovai. Jungtinių Tautų gen.

sekretorius Kofi Annan paragino pasaulio vyriausybes patvirtinti žemės minas uždraudžiančią tarptautinę sutartį, priimtą Kanadoje 1997 m. įvykusioje konferencijoje. Dar daug valstybių tas minas ne tik gamina, bet ir pardavinėja.

• Buvęs Louisiana valstijos atstovas - respublikonas kongresmenas Bob Livingston, pasitraukęs iš jam siūlomos Kongreso pirmininko vietos, nuo vasario 28 d. pasitraukia ir iš kongresmeno posto. Nuo 1977 m. jis atstovavo valstijos 1-ajam rajonui. Apie sprendimą pasitraukti jis pranešė valstijos gubernatoriui, kuris turės surengti papildomus rinkimus.

• Izraelio premjeras B. Netanjahu atleido iš pareigų gynybos ministrą, buvusį Izraelio armijos generolą Ichaką Mordechai. Šis tuoj pradėjo organizuoti dešiniųjų Izraelio politikų partiją.

Nešiau kaip kryžių tavo vardą šventą...

(Pabaiga. Pradžia – 4 nr.)

Suėjusios giedojome "Marija, Marija", dainuodavome gražiausias dainas, svajodavome apie laisvę. Kalėjo su mumis ir rusės. Tarp jų buvo kino aktorė Tatjana Okunevskaja. Ji organizavo saviveiklą. Dainavome lietuviškas dainas ir šokom savo šokius. Žinoma, teko atiduoti duoklę ir rusų menui.

Neilgai mes vaidinome, greit mus išsklaidė: mano drauges išvezė į Šiaurę, į Archangelsko lagerius, o mane kažkodėl atskyrė nuo visų ir išvarė į Viatlagą, Kirovo sritį, kuri buvo kimšte prikimšta lagerių. Vežė kalines gyvuliname vagone, kartu politines ir kriminalines. Vagilkos atvirai plėšė politines kalines, ypač pagyvenusias lietuves moteris. Priešintis bijojome, "blatnosios" mokėjo muštis ir peilį švystelti joms buvo vieni niekai.

Taip "apšvarintos" ir atidundėjome į Kajų, kur vėl buvo sava tvarka ir savos blaškės. Jų matėsi apščiai. Ta pati balanda, košė su aliejumi, o ir tos – krislas. Sunkus, alinantis darbas. Liepė man pasikinkyti arklį ir, prisikirtus sušalusį į luitą durpių, vežti į krūvą. Kol išmokau pasikinkyti kumelę, dirbti su laužtuvu, praėjo keletas dienų. Gėlė rankas, sugrubo veidas. Atrodė kaip senutės, raukšlėtais veidais, visos vienodais vatiniais, apsimūturiaavusios iki akių skarom. Viena laimė, kad buvo ir čia daug lietuvių – likimo draugų. Laikėmės išvien. Laukdavom laisvę iš Lietuvos. Deja, man niekas nerašė, tik iš Sibiro retkarčiais gaudavau žinutę nuo tėvelių.

Po Stalino mirties pradėjo lengvėti ir mūsų gyvenimas. Pradėjo peržiūrėti politinių kalinių bylas ir po truputį leisti į laisvę. O Tėvynė Lietuva, tapusi pamote, visai nelaukė savo iškankintųjų vaikų, bet mes visi veržėmės ten. Pagaliau išleido ir mane. Lietuva? Nė vieno artimo

Nijolė Rimkienė

žmogaus. Stalino šluota išbarstė mus po platų pasaulį: tėvai – Sibire, brolis – Maskvoje, kiti – Kanadoje ir Australijoje. Kad ir kaip veržėsi širdis į tėviškę, nutariau pasirinkti Sibirą, tik šį sykį važiauvau be sargybos, šunų ir enkavedistų, o keleiviniu traukiniu. Ilgai brazdėjo tas dulkėtas traukinys. Stebėjausi Sibiro gamta. Kokie plotai, ir vis taiga, taiga arba kalnai ir didžiulės upės.

Skaudančia širdim tolau nuo Lietuvos. Kas manęs laukia už tų nesibaigiančių miškų, ar beteks grįžti atgal? Ir kutsko stoty išlipau ir nuėjau ieškoti, kaip galėčiau keliauti pas tėvus į Šamanką...

Kažkas parodė, kur gyvena tėvai. Pasitikti išėjo mama. Išvažiavo žydingi moteris, o pamačiau suvargusią senutę, visai nepanašią į mano mamą. Bet koks tai buvo džiaugsmas – vėl turėti savo šeimą! Džiaugsmo ašarų ir kalbų – be galo, be krašto liejosi tą vakarą mažame kambarėlyje. Neilgai trukus prisistatė komendantas, atėmė mano "spravkę" (pažymąrus.), kur buvo parašyta, kad esu atleista su teistumo panaikinimu, ir padarė oficialia tremtine.

Įsidarbinau miškų ūkyje. Vėl vatinis apdaras, veltiniai ir pirmyn į taigą, kur lietuviai vyrai vertė galiūnus medžius, buvusios ūkininkės genėjo šakas, o vaikai jas degino. Tuo metu žmonės nebebada, jau duodavo uždirbti. Daugelis laikė karves, kiaules, taigoje buvo pilna uogų, grybų. Buvom jauni, eidavom ir į šokius, ir šiaip susirinkdavom lietuviai padainuoti, pavakaroti. Čia susipažinau su savo būsimu vyru Rimantu, taip pat mosėdiškiu. Sukūrėme šeimą.

Po truputį pradėjo leisti tremtinius namo. Atėjo ir mums leidimas. Pagaliau! Nejaugi po ilgų klajonių ir vargų vėl pamatysime tą brangią žemę? Bilda vagono

ratai, pro langus lekia Rusijos beržynai, skurdūs kaimai, suvargę žmonės... Staiga kažkas pasikeitė! Padvelkė šiluma nuo pakelės beržų, kažkas šaukė: "Lietuva!" Norėjosi išpulti iš vagono ir atsiklaupus bučiuoti taip išsiilgtą žemę...

Kretingoje mus pasitiko vyro giminės. Pernakvojė išskubėjome į Mosėdį, į mūsų mielus Giršinus. Senoji sodyba buvo nepažįstamai pasikeitusi: sugriuvęs gyvenamasis namas, nuvirtęs kryžius kieme, susmegę kiti pastatai. Tik senieji medžiai kieme tarytum klausė: kur jūs taip ilgai buvote, kodėl mus pamiršote?

Ten gyveno grįžęs iš lagerių dėdė Kazimieras, įsikūręs buvusioje kalvėje. Padūsavome, pakalbėjome ir išėjome ieškoti nakvynės pas greta gyvenusius gimines. Tėvynėje mūsų nelaukė, buvome neprašyti svečiai. Bandėme įsikurti Palangoje, kur turėjome namelį. Ką ten! Ne tik namo nebeatidavė – pradėjo dėti baudas, kad gyvename neregistruoti. Ką daryti? Grįžti į Sibirą? Tik ne į Sibirą!

Sužinojome, kad Latvijoje įsikūrė buvęs tremtinys Drungilas. Tėvelis išvažiavo jo ieškoti. Laukėme nei gyvi, nei mirę grįžtančio tėvelio. Grįžo su latvišku sunkvežimiu. Vėl į tremtį! Susimėtę daiktėlius, išbrazdėjome į Mazgramzdą. Latviai buvo žmoniškesni. Jiems reikėjo darbininkų, o visa kita, matyt, nerūpėjo. Šešetą metų praleidom Latvijoje.

Brolis jau buvo įsikūręs Vidmantuose. Tuo metu ten direktoriavo visiems žinomas Liudas Gūžė. Jis rinko visus, kas moka groti, dainuoti, stengėsi suburti stiprų chorą, orkestrą. Sužinojęs per brolių, kad aš groju akordeonu ir abu su vyru dainuojame, pasiūlė persikelti į Vidmantus.

Taip po 14 metų klajonių ir vargų pagaliau grįžome į Lietuvą.

Vytautas Cinauskas

RŪPINTOJĖLIS

– Iš kur atkeliavai, Rūpintojėli,
Prie Šiaurės upių negyvų krantų?
– Ėjau per kalnus, per miškus, per slėnius
Iš Lietuvos su žmonėmis kartu.

Per stepių pūgą ir per klampią tundrą
Kartu pramynėme kančių kelius.
Aplaistę ašarų sūria liundra
Palaidotų vaikų kauburėlius...

– Sugrįžkime namo, Rūpintojėli,
Gana tau šalti amžinuos snieguos...
– O kaip čia liks mano vaikeliai vėlės,
Kas jas padrąsins, kas paguos?..

Kas jas suras ir kas suruoš j kelią,
Kada trimitai mirusius pakvies?
Tokie liesi, silpni mano vaikeliai,
Kiekvieną jų ant rankų nešt reikės...

Aš liksiu čia, kol dar visiems taip stinga
Ir šilumos, ir meilės artimiems.
Pabūsiu čia, kol būsiu reikalingas
Ne tiktai mirusiems, bet ir gyviems...

Ir dar ilgai stovės rūpintojėliai,
Drožti iš maumedžio, iš kedro, iš pušies.
Vieni rymos, kiti rankas iškėlę, –
Jie dar ilgai žaizdų sakais lašės...

PASAULIS IR LIETUVA

* **PROTESTAS.** Penkiolika Estijos parlamento deputatų nusiuntė laišką Norvegijos užsienio reikalų ministrui Knut Vollebaek, kuriame pareiškė protestą prieš ESBO vyriausiojo įgaliotinio tautinių mažumų klausimais Max van der Stoel veiklą. Estijos parlamentarai pažymėjo, kad M. Stoel veikla nepadedą mažinti įtampos Estijos visuomenėje, o ją didina. Laiško autorių, tarp kurių yra ir valdančiųjų, ir opozicinių partijų atstovų, nuomone, daugelį vyriausiojo įgaliotinio veiksmų galima vertinti kaip kišimąsi į Estijos vidaus reikalus. Parlamentarai mano, kad van der Stoel veikla stabdo Estijos įsijungimą į ES ir kitas Europos struktūras. Dingstis šiam pareiškimui buvo ESBO vyriausiojo įgaliotinio 1998 m. pabaigoje priimtas kreipimasis į Estijos prezidentą Lennartą Meri, kuriame įgaliotinis kritikavo Estijos parlamento priimtas parlamento ir vietos savivaldybių įstatymų pataisas. (BNS)

* **NAUJOS NATO NARĖS.** NATO generalinis sekretorius Javier Solana oficialiai pakvietė Lenkiją, Vengriją ir Čekiją prisijungti prie Šiaurės Atlanto sąjungos. Laiškuose, išsiųstuose užsienio reikalų ministrams, Solana teigia, kad 16 NATO narių ratifikavo NATO plėtrą. Lenkija, Vengrija ir Čekija taps visateisėmis sąjungos narėmis dar prieš Vašingtone vyksiantį NATO viršūnių susitikimą. (REUTERS)

* **GUDIJA: PATRIOTINIŲ JĖGŲ VIENIJIMASIS.** Minske pasibaigusiam šalies demokratinių jėgų kongrese nutarta sudaryti Baltarusijos Demokratinių jėgų koordinacinę ir konsultacinę tarybą. Vienas pagrindinių uždavinių – apginti Baltarusijos suverenumą ir grąžinti ją į demokratinių raidos kelią. Jo dalyviai pasisakė už prezidento Aleksandro Lukašenkos, kaip valstybės interesus išdavusio politiko, kuo greitesnio atsistatydinimo būtinybę. (BelaPAN, ITAR-TASS)

* **DIKTATŪROS GRĖSMĖ.** Maskvoje įvykusiame partijos "Demokratinis Rusijos pasirinkimas" suvažiavime pirmininku dar dvejiems metams išrinktas Jegoras Gaidaras. Suvažiavimas pripažino, kad Rusijoje jau sukurtos prielaidos komunistinei diktatūrai paskelbti, todėl demokratinės jėgos kviečiamos vienyti ryžtingiems veiksams. (INTERFAX)

* **LATVIJA: INVESTICIJŲ DIDĖJIMAS.** Pasaulio banko pranešime apie Latvijos ekonomiką teigiama, jog per pastaruosius keletą metų užsienio investicijų srautas Latvijoje sparčiai didėjo. Ir šiuo metu yra didžiausias Rytų Europoje. Latvijos statistikos valdybos duomenimis, didžiausia investuotoja 1998 m. spalio 1 d. duomenimis, buvo Danija. Jos investicijos sudarė 100 mln. latų, arba 17% visų investicijų. Po to eina JAV, Rusija, Vokietija, Didžioji Britanija. (LETA)

* **IMPERIJA TĖSIA SPAUDIMĄ.** Staigiai nutrauktas Rusijos naftos tiekimas bendrovei "Mažeikių nafta" nemaloniai priminė Baltijos valstybėms, kaip artimai jos tebėra susijusios su Rusija. Praėjusią savaitę nutraukus naftos tiekimą į Lietuvą, Baltijos šalių politikai dar kartą patvirtino Baltijos valstybių norą kuo greičiau įstoti į NATO ir Europos Sąjungą. Baltijos valstybių politikai perspėjo, kad šių šalių užsienio politika, siekiant glaudesnių ryšių su Vakarais, neturi susvyruoti, nepaisant Baltijos šalių sudėtingų ryšių su Rytais. Latvijos užsienio reikalų ministras Valdis Birkavas pareiškė, kad Rusijos naftos tiekimo "Mažeikių naftai" nutraukimas yra įrodymas, jog tam tikros politinės jėgos bando daryti įtaką įvykių raidai Baltijos šalyse. (REUTERS)

* **KUR DINGO MILIJARDAI?** Laikinai einantis Rusijos generalinio prokuroro pareigas Jurijus Čiaika pareiškė, kad Rusijos valdininkų patsidavėliškumas pasiekė neregėtą mastą, kad kyšininkavimas jau tapo labiausiai ardančiu Rusijos visuomenės veiksmu. Generalinės prokuratūros duomenimis, praėjusiais metais iš Rusijos nelegaliu būdu buvo išvežta apie 9 milijardus JAV dolerių kapitalo. (INTERFAX) Arštuotas buvęs Rusijos teisingumo ministras Valentinas Kovaliovas, kuris buvo atleistas iš pareigų 1997 m. liepos mėnesį. Tardymo komitetas iškėlė buvusiam ministrui baudžiamąją bylą dėl grobimo ypač stambiu mastu. (ITAR-TASS)

* **SMUKIMAS.** Nepriklausomų valstybių sandraugos tarpvalstybinio statistikos komiteto duomenimis, pramonės produkcijos gamybos nuosmukis 1998 metais, palyginti su 1997-aisiais, užregistruotas šešiose iš dvylikos Nepriklausomų Valstybių Sandraugos šalių. Labiausiai per metus pramonės gamybos apimtys sumažėjo Moldovoje – 11 proc. Rusijos pramonė pernai smuko 5.2%, Gruzijos – 2.7 %, Armėnijos – 2.6 %, Kazachstano – 2.1 %, Ukrainos – 1.5 %. (INTERFAX)

* **DERYBOS.** Serbijos parlamentas sutiko nusiųsti delegaciją dalyvauti derybose dėl Kosovo ateities Paryžiuje. Tačiau delegacija įpareigota griežtai laikytis dviejų principų: taikaus konflikto sprendimo ir teritorinio Serbijos ir Jugoslavijos vientisumo išsaugojimo. Kosovo albanų vadovai jau anksčiau sutiko dalyvauti derybose. (REUTERS)

Pasitinkame Lietuvos nepriklausomybės

81-ąsias metines

Philadelphia, PA

Teresė Gečienė

Rodos tik vakar atšventėme Kalėdas, sutikome Naujuosius Metus, o štai jau ir vasario mėnuo bei reikšmingiausia Lietuvai šventė – Vasario 16-oji. Lietuvos Nepriklausomybės šventė Filadelfijoje bus minima vasario 21 d., sekmadienį. Iškilmingos Mišios bus aukojamos 10:30 val. ryto Šv. Andriejaus bažnyčioje (19th ir Wallace Strs.), dalyvaujant organizacijoms su savo vėliavomis. Į šv. Mišių procesiją įsijungs ir Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos mokiniai, pasipuošę tautiniais rūbais.

Akademinei minėjimo daliai 2:00 val. p.p. Filadelfijos Lietuvių namuose (Lithuanian Music Hall, 2715 E. Allegheny Ave.) šiais metais bus naujoviška, įdomi ir iškilminga. Minėjime dalyvaus trys didvyriai amerikiečiai kariai, kurie 1996 metais Bosnijoje, rizikuodami savo gyvybėmis, iš užminuoto lauko išnešė mirtinai sužeistą Lietuvos karį, vyresnįjį leitenantą Normundą Valterį. Didvyrus karius ir jų šeimas į minėjimą atlydi dviem autobusais atvykstantys Amerikos kariškiai, tarp kurių bus du generolai, keli pulkininkai, kiti aukšti karininkai ir karinis pučiamųjų orkestras.

Filadelfijos LB apylinkės valdybos narys Rimas Gedeika iš JAV armijos pulkininkės Izabelės Naujokaitienės (amerikietės, iškėjęsios už lietuvių Gedimino Naujokaitio) sužinojo, kad tą pačią dieną, kai Filadelfijos lietuviai minės Lietuvos Nepriklausomybės šventę, Willow Grove karinėje bazėje trys

kariai bus apdovanoti JAV armijos medaliais už ypatingą narsą karo lauke, gelbstint lietuvių leitenantą N. Valterį. LB valdyba, kurios naujuoju pirmininku yra jaunosios kartos visuomenininkas Vytas Bagdonavičius, per LR ambasadą Vašingtone ir Lietuvos krašto apsaugos ministeriją tuoj pat ėmė rūpintis, kad Willow Grove iškilmėse dalyvautų ir išreikštų padėką kariams Lietuvos atstovas. LB valdyba taip pat pakvietė karius ir jų šeimas bei pulko karininkus dalyvauti Vasario 16-osios minėjime.

Amerikiečiai karininkai su džiaugsmu priėmė šį kvietimą ir patys pasiūlė atvykti su pučiamųjų orkestru, kuris pagros Amerikos ir Lietuvos himnus ir kels šventišką nuotaiką, grodamas prieš ir po minėjimo. Visose iškilmėse Lietuvai atstovaus gy-nybės atašė prie Lietuvos ambasados Vašingtone majoras Valdemaras Sarapinas. Jis pasakys ir pagrindinę minėjimo kalbą. Minėjime taip pat dalyvaus JAV kongresmanas Robert Borski ir kadenciją bebaigęs Filadelfijos miesto meras Ed Rendell, per aštuonerius metus nepraleidęs nė vieno Vasario 16-tos minėjimo.

Sausio 26 d. į Filadelfijos Lietuvių namus buvo atvykusi septynių JAV kariškių delegacija, kuri susitiko su LB pirmininku Vytu Bagdonavičiumi bei valdybos nariais ir aptarė Vasario 16-osios minėjimo detales. Amerikiečių svečių tarpe buvo pulkininkas, kuris du kartus lankėsi

Lietuvoje, vykdant Amerikos karinės paramos Lietuvai programą.

Trumpą meninę dalį atliks tautinių šokių grupė "Žilvinas", vadovaujama Esteros Washofsky, kanklininkų ansamblis, vadovaujamas Brigitos Kasinskienės, ir Vinco Krėvės lituanistinės mokyklos mokinių chorelis, vadovaujamas Vyto Maciūno. Po oficialios minėjimo programos toje pačioje Čiurlionio salėje vyks vaišės. Minėjimo metu bus renkamos aukos Lietuvos bendruomenės Krašto valdybos veiklai paremti, ypač LB Vašingtono įstaigos išlaikymui. LB įstaiga yra labai reikalinga, o ypač šiuo metu, kai Lietuva siekia būti priimta į NATO. Lietuvių bendruomenė, jungianti visus lietuvius ir dirbanti savanoriškai, atlieka milžiniškus darbus.

Minėjimą rengia Lietuvių bendruomenės Filadelfijos apylinkės valdyba, kuri šiuo metu apima ne tik Filadelfiją, bet ir pietinę New Jersey bei Delaware valstiją. Valdybą sudaro jauni žmonės, kurie dirba su 21-ojo šimtmečio technologija, bet su giliai įsimoninta lietuviška dvasia ir tradicijomis.

Šia proga primename, kad "Bendruomenės balso" radijo laidos nuo Naujųjų metų transliuojamos nauju laiku – sekmadienio rytais nuo 9-os iki 9:30 valandos iš naujos radijo stoties – WNWR, 1540 AM. Laidas pasikeisdami veda 11 įvairaus amžiaus redaktorių. Šio kolektyvo koordinatore yra Julija Dantienė. Jos telefono numeris: 610-280-6024.

"Bendruomenės balsas" išsi-laiko iš klausytojų aukų, Lietuvių Fondo telkiamos kasmetinės paramos ir kelių nuolatinių verslininkų skelbimų. Visi redaktoriai ir koordinatore dirba be atlyginimų, net ir dalį išlaidų padengdami savomis lėšomis. Klausytojai ir redaktorių kolektyvas džiaugiasi, kad tada, kai senosios stoties nauji savininkai atsi-

sakė visų etninių programų, pavyko gauti patogų sekmadienio ryto laiką naujoje, kad ir kiek brangesnėje radijo stotyje. Visus Filadelfijos apylinkių lietuvius kviečiame kas savaitę klausytis "Bendruomenės balso". Gausite naujausias žinias apie labai įvairią Filadelfijos lietuvių veiklą.

Cleveland, Ohio

VASARIO 16-osios MINĖJIMAS

Kviečiame Jus visus dalyvauti Amerikos Lietuvių tarybos Klyvlendo skyriaus ir JAV Lietuvių bendruomenės Klyvlendo apylinkės valdybų rengiamoje Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 81-erių metų sukakties šventėje. Kaip jau pranešta, šventė vyks vasario 13-14 d. Per oficialiąją dalį vaikams nuo 4 iki 12 metų amžiaus bus užsiėmimai ir žaidimai kavinėje. Užkandžiai jiems bus veltui.

Nepriklausomybės šventės proga mes prisiminsime Lietuvos Karalystę (nuo jos sujungimo 1253 m.) ir 1990 m. kovo 11 d. Akta, kuriuo Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė Lietuvos suverenių galių atstatymą. Vasario 16-os proga bus renkamos aukos išeivijos kultūrinei ir politinei veiklai paremti.

Algimantas Pautienis
ALT Klyvlendo skyriaus
valdybos pirmininkas
Dr. Dainius Degesys
Dr. Raimundas Šilkaitis
JAV LB apylinkės valdybos
kopirmininkai

ALT ATSTOVAS VAŠINGTONE ALGIRDAS J. RIMAS

Gimęs 1941 m. Vilniuje. 1944 m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją, o vėliau – į JAV. Užaugo ir mokėsi Niujorke. Buvo aktyvus skautas, šoko p. Matulaitienės tautinių šokių grupėje ir dalyvavo tuometinėje Lietuvių Studentų sąjungoje. 1964 metais baigė City College of New York politinių mokslų fakultetą. Tarnavo JAV kariuomenėje

pėstininkų leitenanto laipsniu. Vėliau Oklahomos universitete įsigijo ekonomikos magistro laipsnį. Šalia anglų ir lietuvių kalbų dar kalba vokiškai ir ispaniškai.

1967 m. įstojo į diplomatinę tarnybą. Dirbo įvairiose pareigose Vašingtone ir užsienyje. Specializavosi tarptautinės ekonomikos ir politikos srityse. Dirbo Pietų Amerikoje – Gajanoje ir Ekvadore, Europoje – Vokietijoje, Airijoje ir Islandijoje bei Kanadoje. Kai JAV atidarė savo ambasadą Vilniuje, A. Rimas buvo paskirtas jos politikos ir ekonomikos reikalų vedėju bei ambasadoriaus pirmuoju padėjėju. 1994 m. išvažiuodamas iš Vilniaus, oficialiai išėjo į pensiją. Apsigyveno Vašingtono apylinkėje ir dirba konsultantu firmoje "Global Business Access, Inc." Taip pat dirba patarėju Valsybės Departamente Korėjos reikalų skyriuje.

Tarp 1995 ir 1997 metų JAV LB Krašto valdyboje buvo Ekonomikos reikalų tarybos pirmininkas. Rašė straipsnius "Drauge" ir žurnale "Bridges" ekonomikos temomis. Nuo 1998 m. kovo, kaip ALTos atstovas, rotacine tvarka perėmė pirmininko pareigas Amerikos Baltijiečių tautiniame komitete Vašingtone. Nuo 1998 m. rugsėjo pakviestas tarnauti JAV-Baltijos Partnerystės fondo patarėjų taryboje. Šis fondas skatina nevyriausybių savišalpos organizacijų plėtotę trijose Baltijos valstybėse.

Vedęs lietuvių dr. Ramunę Vilkutaitę iš Niujorko. Užaugino du sūnus – Algį ir Andrių. Uošvis Vytautas Vilkutaitis gyvena Klyvlende.

POVILO PEČIULAIČIO PAGERBIMAS

Praėjusių metų pabaigoje Lietuva gražiai pagerbė dabar Klyvlende (Cleveland, OH) gyvenantį Lietuvos pasipriešinimo kovų dalyvį, buvusį partizaną, politinį kalinį Povilą PEČIULAITĮ. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro pasipriešinimo dalyvių teisių komisiijos nutarimu 1998 m. rugsėjo 9 d. (protokolo Nr. 22) dimisijos majoras Povilas Pečiulaitis pripažintas kariu savanoriu.

1998 m. lapkričio 18 d. pasirašytame Lietuvos Prezidento Valdo Adamkaus dekretu rašoma:

"Povilas Pečiulaitis už pasižymėjimą narsumu ir iš-

tverme, ginant Lietuvos Respublikos laisvę ir nepriklausomybę apdovanojamas Vy-

čio kryžiaus 3-ojo laipsnio ordinu."

"Dirvos" inf.

Dim. majoras Povilas Pečiulaitis ir jo sesuo, buvusi tremtinė Elena Janušauskienė. A. a. V. Bacevičiaus nuotr.

Pasaulio lietuvių bendruomenėje Žurnalas "Pasaulio lietuvis"

Pranešu, kad PLB Valdybos leidžiamo "Pasaulio lietuvių" naujasis redaktorius yra Arvydas Reneckis, o naujoji administratorė – Laima Zavistauskienė. "Pasaulio lietuvių" redakcijos ir administracijos raštinė yra Lemonte, Pasaulio lietuvių centre. Jo adresas:

Pasaulio lietuvis, 14911

127th Str., LEMONT, IL 60439, U.S.A.

Redakcijos telefonas: 630-257-8714, faksas: 630-257-9010. E-mail: plietuvis@aol.com

Administracijos telefonas: 630-257-8217, faksas: 630-257-9010. E-mail: plblemonte@aol.com

Vytautas Kamantas

60-oji gražaus gyvenimo sukaktis

Karo debesims pradendant gaubti Europos padangę, 1939 m. sausio 6 d. Onutė ir Pranas Dovydaičiai sumainė žiedus ir sujungė gyvenimus. Neilgai džiaugęsi ramiau ir malonių gyvenimu laikinoje Lietuvos sostinėje, 1944 metų vasarą jie su dviem mažais sūneliais išliejo į ilgas nuo komunistinio siaubo pasitraukiančių vilkstines. Pernešę visus Vokietijoje sutiktus karo pavojus ir varganą DP stovyklų gyvenimą, jie pagaliau

Rūta Sakienė

sulaukė progos išvykti į Braziliją, kurioje kantrybės ir dideli darbštumo dėka šiaip taip išsikūrė. Bet jie nesitenkino Brazilijos aplinka bei labai ribotomis galimybėmis. Dovydaičiai labiausiai rūpinosi sparčiai augančių sūnų išsimokslinimu, kuris Brazilijoje buvo gana suvaržytas. Todėl jie ir kėlėsi į Kaliforniją, kur jau buvo apsigyvenęs Prano brolis Vincas su

šeima.

Darbštūs ir paslaugūs, draugiški ir svetingi Dovydaičiai greitai įsijungė į Los Angeles lietuvių gyvenimą ir veiklą. Metai bėgo, sūnūs užaugo ir baigė mokslus, Onutė ir Pranas subūrė didelį ištikimų draugų ratą. Ir štai saulėtą sausio devintosios šeštadienį gausus tų draugų ir artimųjų būrys susirinko Onutės ir Prano šventiškai išpuoštuose namuose džiaugsmingai atšvęsti jų vedybinio gyvenimo

Onutė ir Pranas Dovydaičiai 60-ųjų vedybinio gyvenimo metinių šventėje.

Amerikos Lietuvių Tautinėje sąjungoje Los Angeles, CA

ŠVENTINĖ TAUTININKŲ POPIETĖ

Į Los Angeles tautininkų šventinę popietę, įvykusią sausio 17 d. Tautiniuose namuose, susirinko gražus būrys skyriaus narių bei jų svečių. Kaip ir visuomet, bare vaišino Tautiniai namai, karštusius patiekalus pagamino

valdybos nariai, o skanių pyragų stalas buvo suneštinis.

Skyriaus pirmininkė Rūta Sakienė pasveikino narius, sausio mėnesį šventusius savo gimtadienius, vardines ir kitus šeimos jubiliejus. O jų buvo nemažai. Pasivaišinę ir

pasišnekučiavę, svečiai gerose nuotaikoje skirstėsi namo. Valdyba dėkoja Tautiniams namams ir tiems skyriaus nariams, kurie kuo nors prisidėjo prie gražaus šios popietės pasisekimo.

Rūta Sakienė

60-metį. Po Jono Petronio sukalbėtos maldos ir puikių vaišių, lakų sveikinimo žodį tarė Karolis Milkovaitis. Tautininkų ir savo vardu ilgamečius draugus ir bendraminčius sveikino Rūta Sakienė, nuoširdų žodį tarė inž. Antanas Mažeika ir Danutė Kaškelienė. Gražius linkėjimus tėveliams išsakė sūnus Laimis. Jaunesnysis sūnus dr. Romas liko užsnigtas ir gripuojantis tolimoje Penssylvanijoje, kurioje jis dirba. Tačiau ir jis telefonu sveikino tėvus ir jų svečius. Nuskambėjo "Ilgiausių metų" ir kitos tradicinės dainos. "Jauniems" buvo išsakyta daug

gražių žodžių. Susijaudinęs Pranas savo ir Onutės vardu visiems gražiai padėkojo.

Pagal mūsų viensėdijoje jau įsigalėjusią labai girtiną tradiciją, dauguma svečių vietoje asmeninių dovanų socializantų vardu aukojo "Vaiškų vilčiai", "Almos fondui" ir gal dar kitokioms šalpos organizacijoms.

Valio, Onutė ir Pranai! Po šešių dešimčių metų kartais ir labai nelengvos bendro gyvenimo kelionės, linkime Jums džiaugtis gražiais Judviejų jungties vaisiais ir nuopelnais. O juk tikrai turite kuo džiaugtis ir didžiulius.

BALTŲ LAISVĖS LYGOS PRANEŠIMAS

Amerikos Baltų Laisvės lygai prašant, senatorius Richard Durbin sutiko pateikti JAV Senate rezoliuciją "Senate Concurrent Resolution-2" apie tai, kad Lietuva, Latvija ir Estija būtų pakviestos tapti NATO narėmis. Sausio 20 d. pristatydamas rezoliucijos projektą savo kolegoms, senatorius R. Durbin teigė, kad po ilgos Sovietų okupacijos Baltijos valstybės padarė didelę pažangą, igyvendindamos demokratiją ir plėtodamos laisvą rinką. Jis pa-

Amerikos Baltų laisvės lygoje

Praneša Angelė Nelsienė

brėžė, kad Lietuvos, Latvijos ir Estijos saugumas yra svarbus visos Europos saugumui. Papasakojęs apie savo lietuvišką kilmę bei apsilankymus Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje, jis pabrėžė, kad šios valstybės turi būti NATO narėmis, nes yra įvykdžiusios visus su tuo susijusius reikalavimus. Jo pateiktas rezoliucijos projektas kalba apie Lietuvos, Latvijos ir Estijos rimtą pasiruošimą būti NATO narėmis. Dabar ši rezoliucija yra Senato Užsienio reikalų

komitete.

Amerikos Baltų Laisvės Lyga prašo visus, kuriems rūpi Lietuvos likimas, susisiekti su savo senatoriais, ypač Užsienio reikalų komiteto nariais ir paraginti juos tapti minėtos rezoliucijos rėmėjais (co-sponsors). Skambinkite tel. 202-224-3121 ir prašykite sujungti su savo senatoriaus įstaiga. Jeigu pageidaujate daugiau žinių ar pagalbos, kreipkitės į Angelę Nelsienę tel. 714-526-3648, fax: 714-680-3269, E-mail:

nelsas@worldnet.att.net

BALTŲ LAISVĖS LYGOS KVIETIMAS

Amerikos Baltų Laisvės lygos metinis žymenų vakaras – banketas įvyks 1999 m. kovo 20 d., 6:00 val. po pietų Latvių salėje, 1955 Riverside Dr. Los Angeles, CA. Garbės svečias ir prelegentas bus kongresmenas John Shimkus, kuris, kaip jau ne kartą minėta, yra *Baltic Caucus* komiteto kopirmininkas JAV Atsto-

vų Rūmuose. Taip pat dalyvaus šio komiteto kopirmininkas kongresmenas Dennis Kucinich ir senatorius Mitch McConnell.

Pabendravimas prasidės 6:00 val. vakaro, o vakarienė ir meninė programa – 7:00 val. vakaro. Įėjimo auksa – 35 dol. asmeniui, studentams – 25 dol. Stalus ar vietas užsakykite telefonu: Dr. Ansis Blakis – 310-478-7007, Angelė Nelsienė – 714-526-3648, Heino Nurmberg – 147-835-6676. Užsakymus reikia apmokėti iki kovo 15 d.

Čikagos lietuvių naujienos

Edvardas Šulaitis

ČIKAGOS ŠAKIEČIŲ KLUBO VEIKLA

Čikagoje veikia nemaža klubų ar draugijų, jungiančių lietuvių, kilusių iš atskirų Lietuvos miestų, apskričių ar kraštų. Tad čia turime suval-

kiečių, zarasiškių, šakiečių, "Žemaičių Tauragės" ar kitais vardais pasivadinusias grupes. Kai kurių klubai jau nutraukė savo veiklą, išmirus jo nariams. Vienas iš tokių yra neseniai savo egzistavimą baigęs Dzūkų klubas.

Noriu kai ką papasakoti apie dar gana veiklų šakiečių klubą. Jis buvo įsteigtas 1937 metais, taigi gyvuoja jau 62-i metai. Neseniai Čikagos Šaulių namuose įvyko metinis klubo narių susirinkimas, kuriame dalyvavo bene 35 nariai.

Kaip jau įprasta tokiuose susirinkimuose, svarbi vieta teko išdžininko Alekso (Alex) Nevardausko pranešimui. Iš jo paaiškėjo, kad klubo valdyba turi sukaupusi nemažai lėšų. Buvo kalbėta apie klubo surengtą rudeninį pobūvį bei kitus dalykus. Iš klausėme pranešimą apie klubo narius, kurių sarašuose dar yra apie 70. Tačiau ne visi susimokėję nario mokesčių, kurio dydis – tik 5 doleriai per metus. Buvo pranešta, kad į klubą įstojo

trys nauji nariai. Taip pat pažymėta apie auksas, kurios paskirtos Čikagos lietuvių spaudai bei radijo valandėlėms.

Šių eilučių autorius papasakojo apie savo vizitą į Lietuvą praėjusią vasarą, pažymėdamas ir apsilankymą Šakių rajono laikraščio – "Draugo" redakcijoje. Paminėjau, kad laikraštis turi finansinių sunkumų ir perdaviau jo redaktorės Aldonos Zavistauskienės prašymą klubui dėl piniginių paramos. Tad iš klubo kasos jam buvo paskirta 200 dol. Maždaug tiek pat surinkta ir aukų iš pavienių narių. Gauta ir viena nauja prenumetata Šakių "Draugui", kuris spausdinama nemaža žinių apie tą kraštą, įdomių buvusiems šakiečiams.

Veiklūs Čikagos Šakiečių klubo nariai Elytė ir Osvaldas Šneideriai.

E. Šulaičio nuotr.

Help Wanted AIRPORT

- Interior Aircraft Cleaners
- Lavatory & Water Servicing
- IMMEDIATE OPENINGS
- (All Shifts/full-time)

No experience necessary. Ideal job for retirees, housewives, students at Cleveland-Hopkins International Airport.

- Paid Training
- Benefits
- Uniforms Provided

Call toll free
24 Hrs/7 Days for details:
1-800-571-5359,
ext. 1000
Service Master
an equal opportunity employer.

Jaunimo puslapis

Skyriaus vedėja – Rita Augienė

TRYS PASAKOJIMAI

1. KERNAVĖ

(Pabaiga. Pradžia - 5 nr.)

Ten gali gerai matyti Nerį nuo piliakalnių. Archeologai mano, kad žmonės tose vietose gyveno ten dar prieš dvyliką šimtmetį.

Kai mes ten apsilankėm, užlipom ant "Mindaugo sosto" (didžiausio piliakalnio). Priešais Mindaugo sostą yra Aukuro kalnas. Archeologai mano, kad Aukuro kalne stovėjo pilis. Priekyje pilies seniau buvo Kernavės miestas. Dabartinė Kernavė yra už "Mindaugo sosto". Mano šeima nenorėjo lipti į Aukuro kalną. Tarp Neries ir Aukuro kalno aš gandrą vaikiausi!

Kernavėje yra bažnyčia. Mes pavalgėme krautuvėlėje, esančioje skersai gatvės priešais bažnyčią. Man patiko Kernavė.

2. TEN, KUR GYVENO INDĖNAI

Kai aš buvau aštuonerių metų, mes skridome į Albuquerque. Tai buvo labai ilgas skrydis. Pirma diena buvo labai ilga, nes laikas keitėsi. Mes aplankėme kelis muziejus. Aš nelabai prisimenu, ką mes juose matėme. Vakare susitikome savo tetą Rūtą. Mes pas ją apsilankėme.

Per tą kelionę mes apsilankėme "Mesa Verde" parke. Ten prieš 2000 m. gyveno indėnai. Mes lipome kopėčiomis į indėnų namus. Didžiausias namas vadinosi "Cliff Palace". Tas namas buvo labai didelis. Jis buvo kalnė įrengtas.

Tie namai buvo pastatyti iš molio. Ten buvo net mažų bažnyčių. Vienoje vietoje reikėjo lipti pro mažus tarpus. Mano broliui Laimiui buvo labai linksma, kad jam nere-

Vėjas Belzinskas

kėjo pasilenkti. Man tas parkas buvo labai įdomus.

Mes dar važiomavome į kitą parką. "Arches" parke buvo daug lankų. Tie lankai atsirado, kai vėjas pūtė į tą pačią vietą labai ilgą laiką. Ten buvo labai gražu, bet karšta. Aš kelis butelius "Gatorade" išgėriau. Mes pamatėme ilgiasią pasaulio lanką. Atrodė, kad tas lankas tuojau nukris! Vienoje vietoje galėjai stovėti po apačia lanko. Man tai labai patiko!

Ten ir buvo natūraliai padarytų statulų. Viena iš jų atrodė kaip trys pingvinai. Aš tik tiek prisimenu iš mano kelionės į pietus.

3. MEŠKA IR RIEŠUTAI

Vieną kartą buvo voverė ir meška. Voverė kruopščiai rinko riešutus miške. Meška visą dieną gulėjo ir medų valgė. Jai nusišodo valgyti vien tik medų, bet tingėjo sau riešutus rinkti. Kartą ji sutiko voverę ir pasakė:

– Ar tu nori apsimaityti medų su riešutais? Man labai patinka riešutai.

– Taip! – atsakė voverė.

Jos apsimaityti. Meška grįžus į olą, riešutai įkrito tiesiai į medaus puodynę. Meška ištraukė riešutus ir paragavo. Buvo labai skanu. Kitą dieną toks vyras ėjo medžioti. Jis ieškojo didelės meškos visą dieną, užtiko ją ir pasiruošė nušauti. Meška greit prabilo:

– Nešauk manęs! Aš tau duosiu riešutų su medum, jeigu tu mane paleisi.

Medžiotojas sutiko, nes jis niekad nebuvo ragavęs riešutų su medum. Medžiotojui tie riešutai buvo labai skanūs.

Sugrįžęs į savo namus, jis pasiūlė Lietuvos Oro linijoms saldžiais riešutais vaišinti keleivius. Jie sutiko. Nuo tos dienos visuose Lietuvos lėktuvuose keleivius vaišina riešutais su medumi.

Lituanistinių mokyklų dėmesiui

Kviečiame ir kitų vietovių lituanistinių mokyklų mokytojus ir moksleivius rašyti "Jaunimo puslapiui".

Gamtos jėgų išgraužtos angos (lankai) Arches parke Utah valstijoje.

Senujų gyvenviečių liekanos Mesa Verde parke Colorado valstijoje.

Neseniai atvykusiems į Ameriką IMIGRANTAI IR PABĖGĖLIAI

Raimonda Mikatavagė

10

Labiausiai paplitusios yra "Visa" ir "MasterCard" kortelės. Dėl to, kad esate neseniai atvykę ir neturite kredito istorijos, galite patirti sunkumų, norėdami įsigyti didžiųjų kompanijų kreditines korteles. Jeigu taip iš tiesų nutiktų, ir jūs be paliovos gautumėte neigiamus atsakymus, pamėginkite paprašyti, kad išduotų "apdraustą" kreditinę kortelę. Tai reiškia, jog kreditinės kortelės leidėjui turėsite palikti piniginių užstatą. Šis užstatas gali būti visai nedidelis – tik 300 dolerių – bet ir už juos gausite palūkanas. Užstatas imamas tam, kad apsidraustų, jeigu nesugebėtumėte apmokėti savo skolų pagal kreditinę kortelę. Jeigu uždarysite sąskaitą, jums bus grąžintas užstatas ir 3% ar 5% palūkanos. Apdraustas kreditinės kortelės išduoda šios kompanijos: "Chase Manhattan Bank" (tel. 1-800-482-4273), "Orchard Bank" (tel. 1-800-688-6830), "Citibank" (tel. 1-800-933-2484), "Federal Savings Bank" (tel. 1-800-285-9090), "Key Federal" (tel. 1-800-228-2230) ir "Signature Bank" (1-800-333-7116). Pasitikrinkite, kokius metinius kortelių aptarnavimo mokesčius reikia mokėti ir kokios palūkanos mokamos už sąskaitos likutį.

Mokėti kreditine kortele dažnai yra ne tik patogiau, bet ir saugiau. Kartą aš dirbau kompanijoje, kuri vėliau bankrutavo. Klientai, kurie šiai kompanijai buvo sumokėję kreditinėmis kortelėmis, atgavo visus savo pinigus. Tie, kurie mokėjo čekiais ar grynaisiais pinigais, sugebėjo susigrąžinti tik 20% sumokėtų sumų.

Kredito kortelės labai praverčia, kuriant kredito istoriją, naudojantis kelionių biurų paslaugomis, perkant prekes ar paslaugas telefonu. Jos taip pat yra patogios todėl, kad nereikia nešioti didelių grynųjų pinigų sumų. Tačiau, jeigu manysite, kad kredito kortelės yra "atliekami pinigai", tuoj pat pateksite į gilią finansinę baltą.

Jeigu jau papuolėte į bė-

dą, ir kreditoriai be paliovos skambina, reikalaujami sugrąžinti skolas, kreipkitės į jūsų apylinkėje esančią Vartotojų kreditų konsultacinę tarnybą (Consumer Credit Counseling Service - CCCS) arba paskambinkite į pagrindinę jos būstinę telefonu: 1-800-388-2227. Nelaukite, kol jūsų sąskaitos bus perduotos teismo antstolių biurui. CCCS yra pelno nesiekianti tarnyba, turinti daugiau nei 850 skyrių visose valstijose. Jos vienintelis tikslas – padėti žmonėms išspręsti sąskaitų apmokėjimo ir kitas pinigines problemas. Dažniausiai šios paslaugos teikiamos nemokamai. Dėl to, kad kreipėtės į CCCS, jūsų neapmokėtos sąskaitos savaime neišnyks, tačiau jums bus skirta lėšų, kuriomis leis grąžinti skolą priimtinomis jums ir jūsų kreditoriams sąlygomis.

STAMBŪS PIRKINIAI

Susikalbėjimo sunkumai

Kai ryžtatės stambesniems pirkiniams, sugebėjimas bendrauti tampa nepakeičiama vertybe. Kai bendraujate betarpiškai, nesijaudinkite, kad gerai nemokate anglų kalbos. Jūs vis tiek galite išsiaiškinti, nes esate klientas. Bet kas, norintis jums ką nors parduoti, bus kantrus. O jei pasitaikytų nekantrus pardavėjas, kreipkitės kitur. Kai kalbatės su žmogumi akis į akį, didžiąją dalį bendravimo sunkumų galima pašalinti, naudojantis gestais, ženklais, žodynais. Tačiau tai nepadės, kalbantis telefonu. Amerikietis, praradęs viltį jus suprasti, paprasčiausiai padės ragelį. Jei rengiatės svarbiam susitikimui arba pokalbiui telefonu, pasikvieskite į talką kitą asmenį, gerai mokantį abi kalbas. Jei tokios pagalbos negalite gauti, kreipkitės į telefono kompanijos "AT & T" vertimų tarnybą (AT&T Language Line), kuri verčia iš 140 kalbų. Šia paslauga galite pasinaudoti, jei turite vieną iš pagrindinių kredito kortelių – "Visa", "MasterCard", "American Express", "Discover".

Jeigu esate pirkėjas, norintis įsigyti stambų pirkinį, bet nesugebate angliškai paaiškinti, ko norite, asmuo arba kompanija, iš kurios perkate, gali sutikti apmokėti už vertimo paslaugas.

Immigrants and Refugees/ by Raimonda Mikatavagė. Tel: (410) 374-3117. Fax: (410) 374-3569. E-mail: books@melodija.com <http://www.melodija.com>

"SKAMBA TOLUMOJ"

Paskutinį Alės Rūtos trilogijos "Išstumtųjų dalia"
romaną pristatė Bernardas Brazdžionis

(spausdinama sutrumpintai)

Praeitų metų gruodžio 6-ąją Los Angeles lietuvių telkinyje buvo surengta literatūros popietė, skirta supažindinimui su naujuoju rašytojos Alės Rūtos romanu "Skamba tolumoje". Jos dalyviams užpildžius parapijos salę, mūsų tautos dainius Bernardas Brazdžionis prabilo šiais žodžiais:

– Mielieji bičiuliai ir bičiulės, iš arti ir iš tolumos, nežinau, kodėl mane, ne literatūros profesorių, ne beletristą, ne kritiką, pakvietė pristatyti šį romaną. Nebus čia recenzija, nebus studija. Bus, kaip dabar įprasta pavadinti, knygos pristatymas.

Kalbininkai ilgai kovojo su rašytojais dėl žodžio "pristatymas". Sako, pristatė prie sienos ir sušaudė. Gal būtų, žiūrint, kaip pažvelgs į knygą tas, kuris nori ją pristatyti. Gal mes šiandien ir nesušaudysime. Gal paliksim ilgesniam laikui, dar nuteisiant keleriems metams, kad toliau dirbtų ir atsilygintų. Savo pasakojimą pavadinau: "Viskas gerai, kas gerai baigiasi".

Dviejų Lietuvos šeimų gyvenimas ir likimai Jungtinėje Amerikos Valstijose. Žinojome žodžius: "dypukas" "išvietinti asmenys" (Displaced Persons). Anksčiau buvo: "išėiviai", "ateiviai". Dabar sužinosite dar vieną žodį: "išstumtieji". Apie tai sako pati knygos autorė Alė Rūta. Sutinku, kad tu čia nei tremtinė, nei išėivė, bet brutaliai jėga išblokšta, netekusi savo dalies ir galimybių tikrai kūrybai. Ir gimė tavo sąmonėje trilogija "Išstumtųjų dalia".

Į pirmąją jos dalį – romaną "Pirmieji sveturi" – autorė sudėjo mūsų tėvų gyvenimus, taigi ir mano tėvo, kuris čia gyveno su šeima, prieš Pirmąjį pasaulinį karą atvažiavęs iš Pumpėnų parapijos, Stebeikių kaimo ir užsidirbęs duoną "Fordo" fabrike. Antroje dalyje – romane "Daigynas" – ji aprašė mūsų, čia esančių vyresniųjų, po Antrojo pasaulinio karo atvykusių asmenų kūrimąsi, gyvenimą ir likimus. Paskutinį romaną, su kuriuo čia ir susirinkome susipažinti, autorė pavadino: "Skamba tolumoje". Nes čia į personažų likimus tik aidas atsišaukia iš Lietuvos.

Autorė groteskiškai atvaizduoja jaunimą – čia gimusius, brendusius, išsimokslinusius ir tapusius tikrais amerikiečiais. Gal tik vienas kitas per tėvų pastangas išliko lietuviams. Šiame romane mūsų senosios kartos veidas ir likimai atvaizduoja-

mi tik antrame plane. Nors, tiesą sakant, tas fonas ir yra lyg gardelis, kuriame jaunimas randa galimybę sustiprinti savo lietuvišką dvasią. Tą mes puikiai žinome iš savo šeimų gyvenimo, nes jau mūsų vaikai užaugę ir mūsų vaikaičiai dabar pradeda savarankiškai gyventi. Čia kalbama ne lietuviškai, bet išlikę lietuviški papročiai, čia atsikrenda iš tolo lietuviškos dainos ir atsišviečia net dabartinės Lietuvos džiaugsmas ir rūpesčiai. Lanke lietuvišką šeštadienio mokyklą ar kursą, net buvę ekskursijose į Lietuvą, padeda gryninti nuo svetimybių lietuvių kalbą.

Kas gi tas Alės Rūtos sukurtas Ginas Vorelė? Keista pavardė, bet pavardžių žodyne – jokia naujiena. Yra Galvelė, išvirtusi iš Galvanausko, yra Rankelė, yra Kojelis – iš Kojelavičiaus – mūsų žymaus anų senųjų laikų istoriko. Vorelė Amerikoje tampa "forele".

Susipažinkime su šiuo vardu ir su visa Vorelės šeima, kadangi su ja susitiksim kasdieninėmis ir šventadienių progomis iki paskutinio romano puslapio. Tėvas – Benediktas, o žmonos žodyne – Benius, Beniukas. Motina, žmona – Dora, vyro žodyne – Dorytė. Vienintelis sūnus, jau pažįstamas Ginas, baigęs žurnalistiką. Jo seserys Vorelytės – Raminta ir Laima, nors aukštų mokslų nebaigusios, bet turinčios darbus. Gražūs lietuviški mergaičių vardai, bet kad jos tai pat gražiai ir elgtųsi, nepasakyčiau. Pirmoje vietoje joms rūpi baliukai, šokiai ir berniukai. Gal tai ir natūralu jaunam žmogui. Nelaikau ir aš tai blogumu. Tačiau Vorelienei jos yra išspaudusios nemaža ašarų. Ypač, kada pavėlavusios negrįžta iš baliukų.

Taigi, seserys visada buvo ir meilios, ir pakombinuodavo, kas joms naudinga. Vaiva judri, lyg voverėlė. Jau paauglė linko į linksimą gyvenimą. Nori dirbti – eina dirbti, užsimano mokytis – mokosi. Lanko studijas, bet meta. Įstaigose jaunoms gerai apmoka. Taip ir Vaiva dar žada studijas tęsti, bet tuo tarpu nežinia, ką ji daro. Ištekės – ir tiek to mokslo. Ko čia rūpintis, nusileidžia mama.

Tėvas tvirtina sunkiai dirbęs ir taupęs, kad vaikai mokytųsi, bet žmona vis taria paskutinį žodį. Taigi nemaža šeimų yra, kur žmona taria paskutinį žodį.

Ir čia man prisimena vie-

no sūnaus klausimas.

– Tėveli,– sako,– kada gi man nereikės pasiklausti mamos, kur aš einu?

– Vaike, vaike,– sako tėvas, – aš jau tiek metų, kaip vedęs ir tai turiu pasiklausti žmonos.

O ar merginos klausytų? Visi apsiramina, sveiki, dirba, vaikai lankosi retkarčiais namuose. Taip ir teka šeimos gyvenimas. Vorelienė visus išmokė katekizmo, privedė prie pirmos komunijos, pastumdavo link bažnyčios. "Benediktas tikėjo, kad ji – taip gera motina, kaip ji jam – gera žmona." (citata iš romano). O kiek jiems džiaugsmo, retai atvykus į bažnyčią! Kiek pažįstamų ir nepažįstamų, kiek berniukų, apie kuriuos reikia vis pamąstyti, ar ne jis bus kandidatas.

Gino istorija kupina vingių, kartais komiškų, kartais tragiškų. Rezgamos intrigos, kurios kaip voratinkliu apraizgo jauną vyrą, nelinkusį būti donžuanu. O tai ir sudaro jam sunkumų gyvenime. Gavęs darbą reporteriu "Ross & Ross" kompanijoje, Ginas nuosekliai kyla karjeros laiptais. Laikraščiu sumaniai kuria reportažus, kaip pats pavadino, idėjinius puslapius. Po keletos siauresnio turinio reportažų, bosas pradėjo duoti žymiai sudėtingesnes temas. Ginas turi rinkti medžiagą iš spaudos ir iš gyvenimo, pasakyti, ką pats galvoja. Štai viena tema – "Kriminalinių įvykių statistika ir analizė. Jų rūšys ir nusikaltėliai". Tai tema, kuri jį erzino ir liūdino, jai renkant pavyzdžius. Nusikaltėliai – banditai, vagys, žmogžudžiai ir nebetekę žmogaus veido individai.

Tarp daugelio temų Ginas gauna ir artimą jo širdžiai – apie Amerikos "etnikus". Ginas turi rašymo laisvę, renka medžiagą apie etnines prancūzų, italų, kinų, japonų grupes. Jam įdomiausia, kai prieina prie mafijos – prie kubiečių, pietų amerikiečių. Rašo ir apie šviesiaplaukių pabaltiečius, išskeldamas tik pačius svarbiausius momentus, kurie, be abejo, ir ne vieną mūsų klausytoją gali dominti. Lietuvių etnikų skyriuje Ginas randa progą nupiešti (cituoju): "Lietuvos likimo vaizdą: nacių ir komunistų okupacijas, visą vargą "raudonųjų rojuje", jaunimo budrumą, veržimąsi į Vakarų kultūrą, o drauge jų prierašumą savo kraštui" (164 p.)

Toliau jis prieina prie lyrikos (cituoju):

(Nukelta į 12 p.)

Poetas, buvęs tremtinys Vytautas Cinauskas Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje skaito eiles iš savo naujosios knygos "Ir atmintis, ir dabartis..." J. Jasaičio nuotr.

Vytautas Cinauskas

VIENKIEMIS

Gelsva šviesa vos šviečiasi jurginas.
Ant pirštų stiebiasi tarp dilgėlių
Ir žiūri – gal atidainuos merginos
Giliai užartu lauko takeliu.

Čia pienės barsto sėklą baltaplaukę
Ant kiemo ir ant krūmų pakelės.
Kokia tyla! Tiktai be garso šaukia
Juoda kiaurymė rato stebulės.

Už kampo alkanos voliojas gimos.
Ar grūdas dar kada ant jų byrės?..
Nuogomis gegnėmis juoduoja svimas
Kaip šonkauliais nežinomo žvėries.

Sugrauzė rūdys duonkubilio lanką,
Šulai prasmegę po vešlia žole,
Kur atgulėte, duoną minkę rankos?
Altajuje, Čikagoj, Urale?

Ligotas stalas šliejasi prie sienos.
Ant jo jau niekas duonos neraikys
Ir nepamirkčios ajerų blakstienom
Senosios sodžėlės apakusi akis.

Ant sienų šerpėjasi laikraščių skiautelės,
Paveikslas šventas, perplėštas perpus...
Ir baigia sukapoti pelės
Istorijos pageltusius lapus.

O ant širdies nuo aukšto krinta spaliai,
Driežiukas žiovauja ant plytelių krūvos...

Su maršais nužygiavo Spalis
Per gyvą kūną žemės Lietuvos...

KĄ AŠ GALIU?

Aš negaliu Jums sugrąžinti jaunystės,
Jei ir galėčiau – būtų per žiaurų
Iškausmo upę vėl atgal įbristi,
Sulaukusiems saulėlydžio žarų.

Aš negaliu Jums sugrąžinti sodybos
Su šuliniu tarp svirno ir namų.
Kurį lig šiolei valdo strības,
Už Judo darbą gavęs dovanų.

Aš negaliu vėl išvingiuoti upelio,
Pavirtusio mazuto kanalu,
Kaip negaliu sulopyti rūbo žalio,
Kurį ir lopyti gal jau vėlu...

Ką aš galiu? Pakviest kartu sušilti,
Pasidalinti tremties širdžių narsa.
Ką dar galiu? Padovanoti viltį,
Kad melas žus ir nugalės Tiesą!

"LIETUVOS AIDAS" – Vilniuje leidžiamas patriotinės minties ir plačios informacijos dienraštis, siuntinėjamas oro paštu kas savaitę po 5 numerius voke, skaitytoją pasiekia per 6 dienas. Lietuvos paštui nuo 1998.06.01 jo siuntimo kainą pakėlus 43%, arba 40 dol. per metus, dabar "Lietuvos aidas" prenumerata JAV kainuoja: metams – 170 dol.; pusei metų – 90 dol.; ketvirčiui metų – 46 dol. Čekiai rašomi "Lietuvos aidas" vardu ir su prenumeratoriaus adresu siunčiami "Lietuvos aidas" įgaliojiniui JAV Broniui Juodeliui – 239 Brookside Lane, Wil- lowbrook, IL 60514-2914, USA. Tel. 630 986-1613.

BOBA

Vladas Vijeikis

Dar nespėjus man atsistoti ir patogiai atsiremti minkštasuolyje, Florijonas pareiškė:

– Šių dienų spauda negali nei tikėti, nei pasitikėti.

– O koks spaudos žodis tave dabar įkando?

– Rūta Vanagaitė parašė straipsnį žurnale "Moteris".

– Nuo kada tu moterų spaudą pradėjai skaityti?

– Skačiau "Drauge". Mat "Draugo" moterims taip patiko, kad jos perrašė. Taigi tame straipsnyje skaitome, kad Lietuvoje moterys – labai užguitos. Tai kodėl tos pačios moterys laimi grožio konkursus užsieniuose? O kiek pergalių turi barakūdos? Net ministerių kėdėse sėdi.

Paskui autorė labai giria Valdo Adamkaus žmoną. Čia lyg ir pritarčiau. Juk ji – iš mūsų tarpo. Bet ją kažkodėl vadina "pirmąją ledi". Tas lietuvių kalbos darkymas mane pykdo. Kodėl nesulietuvinti? Sakysime, "pirmoji ledainė". Kol bus atrastas geresnis, galima naudoti.

Toliau autorė piktinasi, kad vyrai naudoja žodį "boba". Aš irgi piktinuosi. Šis žodis – labai blogai suprantas. Lietuvos vyrų žodyne "boba" yra malonybinis žodis. Kai vyras sako: "Mano boba išaugino tokius paršėlius, kad į parodą statyk", kiek čia sukaupta pasididžiavimo ir meilės! Arba girdavosi: "Kai mano boba kepa blynus, tai trečioje parapijoje kvepia". Pasakyta su didele

pagarba ir įvertinimu. O kiek gražių lietuviškų dainų:

Aš su savo boba išėjau grybauti.

Radau baravyką, negaliu išrauti.

Arba:

Eiva boba pupų kult, eiva boba pupų kult.

Pupt, pupt, negaliu ir sveikatos neturiu.

Ar pakeisi? Neskambės, kaip reikia. Negali išmesti žodžio iš dainos.

Toliau ji sako, kad prezidentas telefonu atsiliepė: "Labas, meile". O iš kur Rūta Vanagaitė žino, kad tai buvo "pirmoji ledainė"? O sakyti "labas", jeigu jau iš ryto sakei, irgi labai keista. Be to, ar galima trukdyti svarbų posėdį? Negi valstybinės svarbos turi pasakymas: "Man reikia pinigų naujai suknelei pirkti – į Vienos balių eiti" arba: "Kepu blynus. Su kuo norėsi: ar su grietine, ar su aviečių uogiene?".

Jeigu pagarbus ūkininkas savo žmoną pavadintų meile, tai ji visas kaimas pirštais užbadytų. Netektų pagarbos ir niekas jo nebekviestų nei į krikštynas, nei į vestuves. Jeigu Rūta tokias mintis ir toliau skleis, tai vargu ar koki vyrą prisivilios.

Tiesą sakant, moterys drumsčia mums gyvenimą, pradedant Ieva, baigiant Monika.

Taip mudu su Florijonu nuodugnai aptarėme spaudos netikslumus. Išeinant namo, susitikome su Florijonine. Florijonas ir sako:

– Mano meile, mūsų draugas skuba namo. Jis sakė, kad jo boba (pabrėžtinai) kepa blynus, tai jis bijo, kad neatauštų.

Florijonienė nieko neskakė, bet mano kryptimi numetė tokį šaltą žvilgsnį, kad galima buvo į sniego senį pavirsti. "Ah tu, žalty, – pagalvojau. – Aš tau kada nors atsimokėsiu. Dantis už dantį, boba už bobą".

"Dirvos" novelės konkurso laimėtojai PAKLYDĖLIAI (Tikra istorija)

(Tęsinys. Pradžia - 5 nr.)

Nejaugi kito to nemoka? Nesuprasi... Kita vertus, greičiausiai žmonės šnekose viską truputį perdeda, nes kitaip neįdomu būtų.

Mano susikaupimą nutraukė sunkiai klestelėjęs ant suolo vyro šūkis. Kitu atveju, būčiau ir dėmesio nekreipęs į netvarkingai atrodantį, alkoholiu dvokiantį tipą, jeigu jis sudirbdamas nebūtų nusikeikęs rusiškai:

– Matj tvoju...

Žvilgtelėjau į jį truputį sunerimęs, o jis lyg suprasdamas, kad nutraukė mano mintis paklausė:

– Something wrong?!

– No. It's okay. – nuraminau.

Tipas liūdnai atsiduso. Apžvelgė skverą. Po to įsistebeilijo į mane.

– Do you speak Russian? – netikėtai paklausė.

Aš net prisilenkiau iš netikėtumo. Kaip? Negi toks jau rusas atrodau?

– Kaip pastebėjai? – nustebęs rusiškai paklausiau.

– Aš, brolau, visus imperinius per dešimt mylių užuodžiu, – atrėžė jis, panaudodamas žodį "imperinis" buvusiems Sovietų Sąjungos pavaldiniams apibūdinti.

Buvau girdėjęs, kad mus visus – ateivius iš Rytų Europos ir Sovietijos – čia, Amerikoje, pažįsta ne tik iš akcento. Eisena, žvilgsnis, elgesys, net sėdėjimo poza mus išduoda. Mano vienas pažįstamas yra pasakęs: "Amerikonai turi visiškai kitą žiūrėjimo, sėdėjimo ir vaikščiojimo filosofiją". Gal tai ir teisybė.

– Seniai čia? – paklausė manęs.

– Turi galvoje Ameriką? – atsakiau klausimu.

– Ne Braziliją gi...

– Porą su trupučiu metų – prisipažinau.

– Patenkintas?

– Neblogai čia...

– Ką tu sakai? Neblogai? Ko gero, pastovų darbą turi, žmona valgyti ruošia... – pasišaipė iš manęs, į akis žiūrėdamas.

Gūžtelėjau pečiais, nes neturėjau noro aiškintis, tuo labiau, kad pašnekovas neatrodė rimtai – kvailam duok kelią, kaip Lietuvoje sako. Tačiau tas žmogėnas akivaizdžiai norėjo bendrauti. Šiek tiek įkaušęs, be to, pajutęs lyg ir "saviškį" – buvusios imperijos pavaldinį, norėjo išsikalbėti.

– Iš kur tu? – vėl paklausė.

– Iš Kvinso, – žvilgtelėjau į jį.

– Aš neklausiu apie suk-

Vilimas Naureckas

nistą Kviną ar Niujorką. Klausiu, kur tu gyveni Šajungoje?

Kaip ir visi buvę Sovietų Sąjungos piliečiai, jis panaudojo žodį "sojuz" (sajungarus.).

– Vilniuje. – atsakiau.

– O! Pabaltijiečiai... Tai ką, Sąjungą sugriovėte o dabar Amerikoje trinatės? Nepatinka gyventi nepriklausomybėje?

Labai tingėjau aiškinti pašnekovui savo gyvenimo istoriją. Vis žvalgiausi ar neateina žmona. Norėjosi atsiveikinti su juo kuo greičiau. Skverelyje buvo tvanku, ore tvyravo sudegusio benzino tvaikas – tai nuo aplink užjančių automobilių. "Koks šėtonas atnešė mane čia per anksti?" – pagalvojau.

– O tu pats iš kur? – vis dėlto paklausiau.

– Iš Saratovo. Žinai tokį?

– Girdėjau, bet ten niekada nebuvau.

– Taigi. Pabūti ten – ne kiekvienam lemta. Saratovas – karinės pramonės miestas, be to, uždaras. Ech, gera būdavo dirbti "oboronėje" (gynybinė sistema – rus.). Buvau metalo konstrukcijų inžinierius, – tęsė nekreipdamas dėmesio, ar aš klausausi. – Visi mane gerbė ir gyvenau kaip inkstas taukuose. Atlyginimai buvo ne stebuklas, bet pragyventi užtekavo: Turėjau "Žigulius", sodo sklypelį. Vasarą gaudavome kelialapius atosogomis į Gruziją – Sočį arba į Pabaltijį – Jūrmalą ar Palangą. Viskas buvo pigu ir galvos neskaudėdavo.

– Tai kodėl čia, Amerikoje, atsidūrei? – neiškentęs paklausiau.

– Neapsimesk naivuoliu, – atrėžė rusas iš padilbų žiūrėdamas į mane, – pirma, tai jus, susliki (žiurkėnai-rus.) sugriovėte neblogą šalį, antra, ir patys dabar stengiatės iš jos išlėkti į geresnes šalis! O ką, aš – kitoks? Ir aš išmaviau dar geresnio gyvenimo ieškoti. 1992 metais, kai mūsų "oboronę" finansiškai apkarpė, nusprendžiau ieškoti, kur prisiglausti. Vis tiek Rusija jau ne tokia, kaip buvusi Sąjunga. Nebeliko buvusios šlovės ir gero gyvenimo...

Pagaliau man pradėjo darytis įdomu. Ne kas dieną tokį tipą sutinku. Nusprendžiau palaikyti pokalbį. Juo labiau, kad Saratovo rusas, atrodė, kalba atvirai. Jautėsi, tarytum skaudulys yra susikaupęs jo dvasioje, kurį jis nešiojosi, nežinodamas, kaip maudimą numalšinti.

– Papasakok apie save, – tariau tiesiai.

– Susidomėjai, "zaičik" (zuikeli-rus.)? Tai va, tu galvoji, aš vardan šito šlamšto į Niujorką atmoviau? – pirštais bakstelėjo į marškinėlius, ant kurių buvo nupiešta Laisvės statula.

– Palauk, palauk, – nutraukiau, – pradėk nuo pradžios, kokiais keliais tu čia atsidūrei?

– Ogi kaip žydas...

– Tu – Rusijos žydas? – paklausiau vėl.

– Aš toks pat žydas, kaip tu – Bill Clinton, – atrėžė jis ir pridūrė, – pats žinai, kaip mes, "sovietikai", mokame: viens – du ir per vieną naktį tapau žydu.

– Nesuprantu...

– Neapsimesk. Negi nė karto nesi ko nors "pramušinėjęs"? Na, buvau rusas, po to kai kam daviau dovanų, kitiems – grynais užmokėjau. Neužilgo padarė dokumentus, kokius reikia ir tapau žydu. O po to išvažiuoti iš Rusijos į JAV, pasinaudojant pabėgėlio statusu, buvo nesunku.

– Čia tai bent... – man net kvapą iš netikėtumo užgniaužė, – ryžtingas tu vyrukas!

– Ryžtingas, sakai... – liūdnai ištare suolelio kaimynas. Po to ranka panaršė savo krepšyje ir išsitraukė alaus skardinę. Pokštelėjo atidaromas skardinės dangtelis ir alus, piktai šnypsdamas, putomis apdrabstė ir pašnekovą, ir mane.

– Beje, mano vardas Grigorijus, – nekreipdamas dėmesio į aptaškymą, tarė rusas. Godžiai užsivertė skardinę ir dideliais gurkšniais gėrė alų. Garsiai atsigurgęs, tęsė:

– Atvažiavau Niujorkan su žmona ir sūnumi. Sūnui dabar jau septyniolika metų. Didelis užaugo.

– Atrodai žymiai jaunesnis. Kada suspėjai sūnų užauginti? – įsiterpiau.

– Nepataikauk, – nutraukė mane, – juk žinai, kad mes, rusai, anksti vedamės. Tai ne čia, anksčiau keturiasdešimties niekas vaikų turėti nenori.

– Čia visi biznį pirmiausia suka, – pridūriau.

– Taigi. O mano Svetlana pas vieną biznierių ir nuliuksėjo. Žinoma, ten jai bus lengviau: gražus namas, naujutėliai "Lincoln", atostogos Havajuose...

Tylėjau, nenorėdamas nutraukti Grigorijaus kalbos. Be to, buvo šiek tiek įdomu.

(Pabaiga – kitame numeryje)

*Lietuvos valstybės nepriklausomybės
81-ųjų sukaktuvių – Vasario 16 d. proga
sveikiname visus Amerikos lietuvius.*

*Mes visi jungiamės su savo broliais ir
sesėmis Lietuvoje, džiaugdamiesi ten
klestinčia laisve, atgimstančia demokra-
tija ir stiprėjančiu žmonių gerbuviu.
Linkime visiems gražių vilčių, kantry-
bės, sėkmės ir Dievo palaimos. Tegul
meilė Lietuvos dega mūsų širdyse!*

JAV Lietuvių Bendruomenės
Krašto Valdyba

ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS

(Pabaiga. Pradžią – 5 nr.)

Laiko riba partijai – 60 minučių "Sudden death". Trys ratai bus žaidžiami pirmąją dieną ir du – antrą. Varžybų pradžia – šeštadienį, ko vo 6 d. Registracija – nuo 9:00 val. ryto. I ratas – 10:00 val. r.

Kitų ratų tvarkaraštis bus sudarytas, atsižvelgiant į žaidėjų pageidavimus. Laimėto jui atiteks Dr. Algirdo Nasvyčio Atminimo pereinamoji taurė, įsteigta 1982 m. Pernai ją laimėjo Antanas Vilutis iš Schererville, Ind. Be to, pirmųjų trijų vietų laimėto jams ir geriausiam jauniui skiriamos ŠALFASS žaidynių plaketės. Bus ir piniginės premijos už tris pirmąsias vietas.

Jaunių išankstinė registracija iki vasario 27 d., šiuo adresu: Vytautas Nasvytis, 1234 West Blvd., Cleveland, OH 44102. Tel. 216-631-0210. Kviečiame dalyvauti visus lietuvių kilmės šachmatininkus. Žaidėjų skaičius neapribotas.

Šachmatų komitetas

VYRŲ (SENIORŲ) KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Šių metų ŠALFASS - gos vyrų senjorų (35 metų ir

vyresnių) krepšinio pirmenybės įvyks kovo 27 ir 28 dienomis Lemonte, Illinois. Jas vykdo Čikagos ASK "Lituanica". Senjorų klasei priklausantys gimusieji 1964 m. ir vyresni. Pradinė komandų registracija privalo būti atlikta iki vasario 7 d. Galutinė registracija turi būti rengėjų rankose ne vėliau, kaip iki kovo 13 d.. Registruokitės šiuo adresu: **Algis Tamošiūnas, 1921 Bending Oaks Ct., Downers Grove, IL 60515. Tel. 630-435-0619; faksas: 630-435-0621; E-mail: Lituanica@aol.com**

Dalyvavimas atviras visiems ŠALFASS klubams bei kitokioms komandoms, atlikusioms 1999 m. ŠALFASS metinę registraciją. Naujos grupės gali kreiptis į Algi Tamošiūną.

Krepšinio komitetas

JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

Šių metų Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks gegužės 1-2 dienomis, Klyvlende (Cleveland, Ohio). Vykdo Klyvlendo LSK "Žaibas".

Varžybas numatomos šiose berniukų ir mergaičių klasėse: jaunių B (1983 m. gimimo ir jaunesnių), jaunu-

čių C (1985 m. ir jaun.), jaunučių D (1987 m. ir jaun.), jaunučių E (1989 m. ir jaun.) ir jaunučių F – "molekulių" (1991 m. gimusių ir jaunesnių).

Dalyvavimas atviras visiems lietuvių sporto klubams ar kitokioms sporto grupėms, atlikusioms metinę 1999 m. ŠALFASS - gos narių registraciją. Jaunesnių klasių žaidėjams leidžiama žaisti kartu ir vyresnėse klasėse. Mergaitėms leidžiama žaisti berniukų komandose, tačiau berniukams draudžiama papildyti mergaičių komandas. Komandų skaičius – neribotas visose klasėse.

Pradinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 1999 m. vasario 15 d. imtinai, šiuo adresu: Vidas Tatarūnas, 8697 Harvest Home Drive, Mentor, OH 44060 Tel. 440-209-0440; faksas: 216-481-6064. E-mail: vidas-tatarunas@key bank.com

Papildomai galima kreiptis į Algirdą Bielskų, tel 216-486-0889.

Pasibaigus pradinei registracijai, bus paskelbta šių varžybų programa, galutinės registracijos data ir kitos žinios. Šios varžybos yra dalis 49-ųjų Šiaurės Amerikos lietuvių sporto žaidynių, kurios šiais metais vyksta skirtingu

laiku ir skirtingose vietovėse. ŠALFASS-gos Centro valdyba

NAUJOJI ŠALFASS VADOVYBĖ

Visuotiniame ŠALFASS - gos suvažiavime, įvykusiame pernai lapkričio 21 d., Klyvlende (Cleveland, Ohio) buvo išrinkta sąjungos vadovybė: Centro valdyba, revizijos komisija ir garbės teis- mas.

Sąjungos Centro valdyba, susidedanti iš Toronto ir jo apylinkių sporto darbuotojų, buvo perrinkta trijų metų kadencijai ir savo pirmame posėdyje (1998 m. gruodžio 16 d.) pasiskirstė pareigomis: Audrius Šileika – pirmininkas, Marijus Gudinskas – vicepirmininkas, Algirdas Bielskus – generalinis sekretorius (iš Cleveland, Ohio), Arūnas Čygas – sekretorius, Linas Balaišis – išdininkas, Rimas Miečius – žaidynių koordinatorius, Sigitas Krašauskas – archyvai ir lietuviška spauda, Mindaugas Leknickas ir Eugenijus Krikščiūnas – nariai.

Oficialus Centro valdybos adresas: ŠALFASS-gos Centro Valdyba arba Lithua-

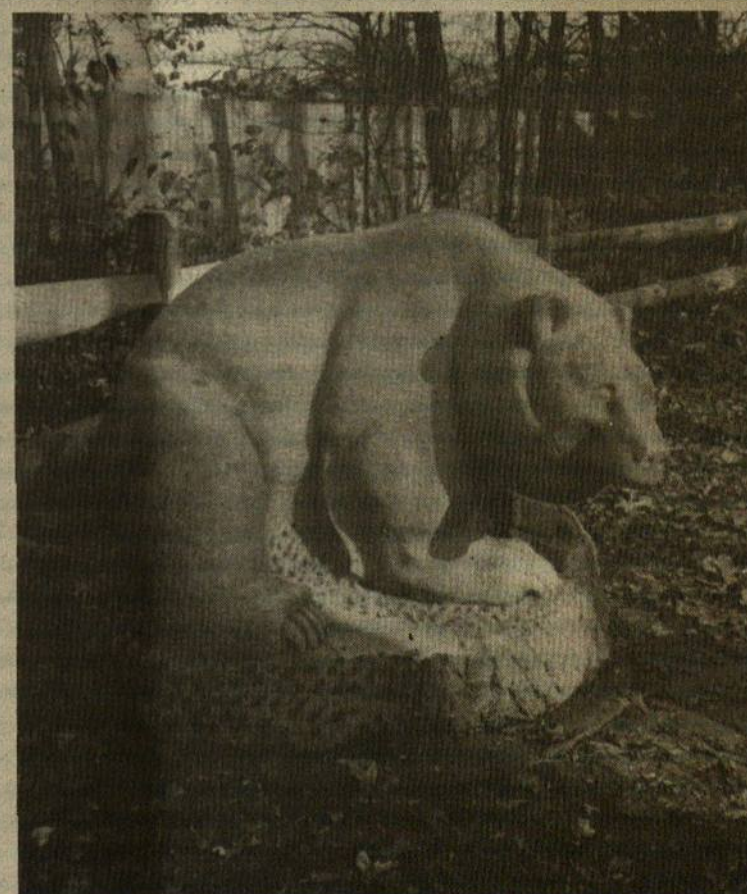
nian Athletic Union of North America (sutrumpintai LAU-NA) c/o Audrius Šileika, 150 Colbeck St., Toronto, Ont. M6S 1V7. Tel. 416-767-6520; Faksas: 416-760-9843; E-mail: hrc@idirect.com

Informacinių administracinių ir varžybinių aplinkraščių bei įvairių nuostatų leidimą ir narių registraciją vykdo gen. sekretorius Algirdas Bielskus, 3000 Hadden Rd., Euclid, OH 44117-2122. Tel. 216-486-0889; faksas 216-481-6064.

Revizijos komisija buvo išrinkta iš Čikagos sporto darbuotojų: pirmininkas Algis Tamošiūnas, nariai – Rimantas Dirvonis ir Aleksas Lauraitis. Oficialus adresas: Algis Tamošiūnas, 1921 Bending Oaks Court, Downers Grove, IL 60515. Tel. 630-435-0619; faksas 630-435-0621. E-mail: Lituanica@aol.com

Garbės teismas išrinktas iš Niujorko apylinkių sporto darbuotojų: Pranas Gvildys, Juozas Milukas ir Algirdas Jankauskas. Oficialus adresas: Pranas Gvildys, 93 Wheeling Ave., Staten Island, NY 10309-3026. Tel.: 718-356-7871; faksas: 718-356-0974; E-mail: INAPRA@AOL.COM

ŠALFASS-gos
Centro valdyba

Snaudžia lokys Gamtos istorijos muziejaus kieme (Cleveland, Ohio).
G. Juškėno nuotr.

A. † A.

Dr. KAZIUI GUDĖNUI

mirus, reiškiame gilią užuojautą velionio broliui JONUI GUDĖNUI ir visai jų šeimai.

Liuda ir Vincas Apaniai
Ona Ralienė
Irena Sušinskienė

Ger.J.

SPORTO ŽINIOS

Skyriaus vedėjas – Algirdas Bielskus

Kultūros renginių tvarkaraštis

1999 m. vasario 16-28 d. Sudarė G. Juškėnas

• Vasario 19 d., 7-8 v.v. – kino vakaras Garfield parke. Movie Night at Garfield Park. "Nat'l Geographic" draugijos vaizdajuostė "Virunga: Afrikos širdis." Garfield Park Nature Ctr., Broadway Ave. arba Turney Rd. įvažiavimas. Tel. 216/341-3152.

• Vasario 19 d., 7-8 v.v. – Jon Mosey koncertas prie židinio. Fireside Concert. South Chagrin Reserv. – Look About Lodge, Miles Rd. Tarp Rt. 91 (SOM) & Chagrin River Rd. Bentleyville. Mokestis: \$4. Registracija nuo vasario 8 d., tel. 440/247-7075.

• Vasario 20 d., 7:30-9 v.v. – Trylikos dienų burlaivyje. Thirteen Days on a Windjammer. Kelionės Karibų jūroje vaizdai nuo "Mandaley" denio. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Vasario 25 d., 1:00 v. p. – nemokamas tautinės investuotojų draugijos renginys – apsilankymas "The Plain Dealer" leidykloje. The Plain

Dealer Tour. 4800 Tiedeman Rd., Brooklyn. Registruotis iš anksto tel. 440/449-1427.

• Vasario 26 d., 7-8 v.v. – Dave Huddleston ir Paul Kovac dueto koncertas prie židinio. Fireside Concert. South Chagrin Reserv. – Look About Lodge. Miles Rd. Tarp Rt. 91 (SOM) & Chagrin River Rd., Bentleyville. Mokestis: \$4. Registracija nuo vasario 15 d. tel. 440/247-7075.

• Vasario 27 d., 9:30 v.r. – 3 v.p.p. – paukščių stebėjimo kelionė. Birding Field Trip. North Chagrin Nature Ctr. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Mokestis: \$20 (už kelionę ir "Amish" priešpiečius). Žadama stebėti vanagus, erelius, vandens paukščius ir kt. Registruotis nuo vasario 1 d. Tel. 440/473-3370.

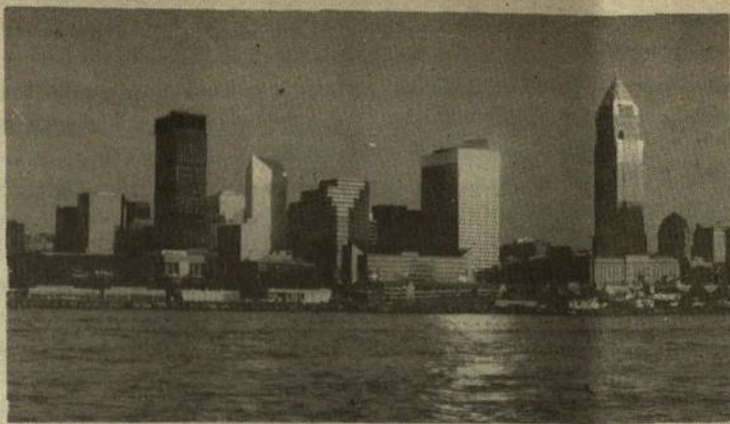
• Vasario 27 d., 7:30-9 v.v. – Tikroji Afrika / Zambija – Real Africa. Steve McKee kelionė į Zambiją (skaidrių rodymas) North Chagrin Nature Ctr., Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM). Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

• Vasario 27 d., 7 v.v. Playhouse Sq. Partners: Šuolis į pomirtinį gyvenimą. Jump Back to the Afterlife. State Theater, 1519 Euclid Ave. Tel. 216/348-5267.

• Vasario 27 d., 7:30-9 v.v. – Aliaskos "Iditarod" lenktynės. Alaska's Great Race. The Iditarod. Filmas apie Susan Butcher, kuri net keturis kartus laimėjo šias lenktynes. Rocky River Reserv. – Emerald Necklace Marina. Tel. 440/734-6660.

• Vasario 28 d., 9 v. r. - 2 v. p.p. – blynų pusryčiai / Pancake Breakfast. Rengia Olmsted Historical Society. Kaina: suaugusiems \$ 4.50, vaikams \$3. Rocky River Reserv. – Frostville Museum, off Cedar Point Rd., West of Valley Pkw., N. Olmsted. Tel. 440/777-0059.

• Vasario 28 d. 3-5 v.p.p. – Squire pilies atradimas. Discover Squire's Castle. 5 mylių iškyla. North Chagrin reserv. – nuo Strawberry Picnic Area parking lot. Sunset Ln. iš Rt. 91 (SOM), Mayfield Vlg. Tel. 440/473-3370.

MŪSŲ MIESTE IR JO APYLINKĖSE

RENGINIŲ KALENDORIUS

• VASARIO 13 d., šeštadienį, 6:30 v.v. – Vasario 16-osios minėjimas ir banketas – Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Rengia LB apylinkės valdyba ir ALT skyriaus taryba.

• VASARIO 14 d. – Vasario 16-osios – Lietuvos Nepriklausomybės šventės Mišios šv. Jurgio parapijoje.

• VASARIO 19 d., penktadienį, 7 v.v., Lietuvių klubo apatinėje salėje – susitikimas su keliautoju Jonu Dunduru. Pokalbis apie kelionės po Indoneziją, Javą, Borneo, Naująją Gvinėją, Bali, Lombok, Padaido. Tų vietų vaizdai ir pasakojimai apie šventąsias beždžiones, Ramyaną, šokėjas, egzotiškus žmones, Gamelano muziką, apie Birutės Galdikaitės orangutangus ir kanibalus. Renginyje tinka moksleiviams.

• VASARIO 28 d., Dievo Motinos parapijos salėje – Kaziuko mugė. Rengia Klyvlendo (Cleveland, Ohio) lietuvių skautija.

• KOVO 6 d., šeštadienį, LSK "Žaibo" diena-99 – metinis renginys – metinės Šiaurės Amerikos lietuvių šachmatų ir stalo teniso žaidynės.

• KOVO 7 d., sekmadienį, 4:00 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje – Virgilijaus Noreikos, Eduardo Kaniavos ir Vladimiro Prudnikovo koncertas. Rengia "Ateities" klubas.

• KOVO 11 d., ketvirtadienį, 2 v. p.p. "Lietuvių sodyboje" – Kovo 11-osios minėjimas. Šv. Mišias aukos Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas S.J. Po Mišių iškilminga vakarienė. "Dirvos"

redaktoriaus J. Jasaičio pranešimas "Lietuva – šiandien". Bus rodoma vaizdajuostė iš Lietuvos dainų ir šokių šventės.

• KOVO 21 d., 11:30 v.r. – "Ateities" klubo narių metinis susirinkimas.

• KOVO 27-28 d. – šv. Jurgio parapijos velykinių kepinų pardavimas.

• KOVO 27 ir 29 d. – rinkinių kolekcijos jaunimui. Rengia Klyvlendo moksleivių ateitininkų Maironio kuopa.

• BALANDŽIO 11 d., 11:30 – Atvelykio stalas šv. Jurgio parapijos salėje.

• BALANDŽIO 17 d., Lietuvių namuose – abiturientų pristatymo pokylis. Rengia skautai ir ateitininkai.

• GEGUŽĖS 1-2 dienomis – Šiaurės Amerikos lietuvių jaunučių metinės krepšinio žaidynės Klyvlende. Rengia LSK "Žaibas".

• GEGUŽĖS 9 d. – šv. Jurgio parapijos Pirmos komunijos ir Motinos dienos apeigos.

• GEGUŽĖS 15 d. – loterija (Reverse Raffle) Lietuvių namuose. Pelnas skiriamas Lietuvių namų remontui.

• GEGUŽĖS 31 d., 8:30 val. ryto – Atminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios, pusryčiai. Rengia šv. Jurgio parapijos Katalikų karo veteranų 613-asis postas.

• BIRŽELIO 6 d. – Klyvlendo ateitininkų metinė šventė.

• LIEPOS 18 d., 11:30 val. ryto – šv. Jurgio parapijos gegužinė šios parapijos sodyboje.

• RUGSĖJO 11 d. – "Tėvynės garsų" radijo programos 50 metų jubiliejus: ban-

LB RENGINIAI

LB Tarybos narys narys Juozas Ardys Lietuvių namuose pasakoja apie JAV LB ir Lietuvos Seimo komisijos veiklą. Šalia – Tarybos narė Irena Giedraitienė. J. Jasaičio nuotr.

LB Tarybos prezidiumo narė Dalia Puškorienė pristato Lietuvoje pagamintą filmą apie partizanus. V. Stankaus nuotr.

ketas, minėjimas, koncertas.

• RUGSĖJO 25 d. – "Voklungės" moterų choro koncertas. Rengia vyresniųjų skautų "Židinys".

• LAPKRIČIO 14 d., nuo 11:30 v.r. iki 3:30 v.p.p. – šv. Jurgio parapijos rudens festivalis.

• GRUODŽIO 18-19 d. – šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas.

• GRUODŽIO 24 d., 9:30 v.v. – bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

Klientų dėmesui!
Vasario 16 d., antradienį, "TAUPA" bus uždaryta

Ignas Stankus

Barborai Armonienei (90-mečio proga)

*Paliko tušti klasės suolai,
Daug metų mokėmės kartu
Jaunystės dienos buvo gražios,
Kurių užmiršti negaliu.*

*Sovietai pavergė tėvynę
Likom išskirti taip ilgai,
Sibiro taigų gyvenai,
Kartu su mažu sūneliu.*

*Badą ir šaltį tu kentėjai
Tėvynę tolimą matei:
"O, Dieve, mano gailėstingas,
Leisk man sugrįžti, kur gimiau."*

*Bučiuosiu savo gimtą žemę
Jaunystės dienas vėl matau,
Nubrauksiu ašarą iš džiaugsmo,
Savo tėvynę taip myliu.*

*Senatvės dienos vis artėja,
Saulutė gėsta pamažu
Svetimas kraštas – ne tėvynė
Kuriam reiks likti amžinai.*

"DIRVAI" AUKOJO:

M. Vilutis, St. Petersburg, FL	35
S. Čipkus, Willoughby, OH	30
E. Balceris, Tucson, AZ	25
G. Biskis, Clarendon Hill, IL	25
S. Lee, St. Petersburg, FL	20
S. Petravičius, Rancho P. CA	20
H. Stevens, Los Angel., CA	20
A. Žukauskas, Wilby., OH	20
B. Briedis, Chicago, IL	15
Dr. E. Jarašūnas, Santa M. CA	15
S. Laniauskas, Clev., OH	15
A. Paškonis, St. Pete., FL	15
J. Paškus, Pompano B., FL	15
J. Rasas, Las Vegas, NV	15
B. Zabukas, St. Pete., FL	15
D. Bružaitė, Columbus, OH	15
Z. Janušis, Livonia, MI	10
R. Jurkūnas, Lomita, CA	10
J. Matiška, Centerville, MA	10
V. Melinis, Brick, NJ	10
S. Mikalauskas, Wilby., OH	10
S. Filek, Chicago, IL	10
I. Grigaliūnas, Geneva, IL	5
S. Ilgūnas, Rochester, NY	5
A. Janušauskas, Deland, FL	5
G. Stanulis, Downers Gr., IL	5
L. Švelnis, Needham, MA	5
B. Zeikus, Crownsville, MD	5
J. Vencius, Wklf., OH	5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame

EILUTĖS IŠ LAIŠKŲ

Per artimus savo pažįstamus gavau keletą "Dirvos" numerių. Skaičiau juos su dideliu susidomėjimu. Juose – ilgesys, susirūpinimas Tėvynės ateitimi, meilė gimtai žemei. Ačiū Jums, kad esate, kad keliate savo tautiečių dvasią, skatinate gyventi mūsų visų Tėvynės rūpesčiais. Juk tam paaugota tūkstančiai gyvybių, iškęsta šitiek pragariskų kančių.

Su geriausiais linkėjimais

buvusi tremtinė

T. Rubšytė-Ūksienė

Šilalės rajonas, Nevočiai

* * *

Siunčiu Jums prenumeros čekį ir auką. Su įdomumu skaitau taip gerai redaguojamą Jūsų laikraštį.

Petras Varkala

Anglija

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports • visas • prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Rita Staškutė-Žvirblienė

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)

CLEVELAND, OH 44122

Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980

Fax: (216) 831-5028

KELIONĖS | LIETUVA – 1999

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis

Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.

Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".

MATAS REALTY

Rita P. Matienė • Broker • Savininkė

State Certified Real Estate Appraiser – (kainuotoja)

Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS

Visi teisiniai pataravimai

Vytas R. Matas • Attorney-at-Law • Advokatas

17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119

(216) 486-2530

2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124

(440) 473-2530

DIRVA

"SKAMBA TOLUJOJ"

(Atkelta iš 8 p.)

"Net Amerikos lietuvių jaunimas persiima anų giminių pavergtų tėvynės atsparumu prieš okupantą: netiki jų spauda ir jų idėjomis. [...] Tokia gabi dvasia jaunimo, gimusio raudonųjų priešpaudoje ir augusio ateistinėje dvasioje, veikia ir Amerikos lietuvių jaunimą. Ana geroji sėkla padeda, kad ir čia sėkla nekristų ant uolos." (165 p.)

Kitoje Gino temoje jaunimas turi pakalbėti apie bendravimą, apie tai kai kas sudaro vidinį žmogaus pasaulį.

Sustojau kiek ilgiau prie Gino Vorelės temų atskleidimas, kaip į beletristiką galima įjungti įvairaus turinio tekstus, net moralizuojančius, kurių taip vengia dabartinės literatūros kūrėjai Lietuvoje. Tuo susidomėti ir ypatingai pabrėžti mane paskatino ir autorės modernusis naujumas. Tegul tai pasaulinėje literatūroje ir ne naujiena, pavyzdžiui, anglų, ispanų. Nebe naujiena ir pas mus. Tik Alė Rūta bene bus pirmoji, pasitraukusi iš Žemaitės pasakojimo realistinio stiliaus į didžiųjų stiliaus perversmininkų gretas, kaip anglų rašytoja Virginia Wulf, sukūrusi romanų, net šedevrų postmodernizmo stiliumi. Aš, pasinaudodamas V. Wulf vieno romano vardu "Gyvenimas – tai švytinti aura", galiu pasakyti, kad ir mūsų Alės Rūtos romanuose tos švytinčios auros netrūksta. Ir jos persona-

žai, kaip Ginas Vorelė ar Asta Kovalskytė, neįklimpę į amerikoniškos Hollywood'o džiunglių kultūros liūną, išėję laimėtojai, laimėjo vienas kitą, įveikę klastingų vilionių slenksčius.

Alės Rūtos išrasta dar viena naujovė yra teminiai reportažai. Atrodo, kad tai – jos originalus dalykas. Nors, pavyzdžiui, praeitų metų "Times" žurnalas yra paskelbęs visą eilę teminių reportažų. Kas skaito "Times", bus pastebėjęs, kad jie nebijo reportažus skelbti nei apie Dievą, nei anapusinį pasaulį, nei apie angelus, nei apie pasaulio pradžią ir t.t. Žodžiu, aš labai vertinu šią naujovę, Alės Rūtos įvestą ir į mūsų literatūrą.

Bet labiausiai mane nustebino dar vienas Alės Rūtos išradimas. Tai šių metų įvykis – Amerikos "sensacija" – Monica Lewinsky ir Mr. Ross sekretorės pagavimas "in flagranti".

Alės Rūtos romanas išėjo praeitų metų pabaigoje, kai Clinton – Monica afėra buvo tik išvilkta į šviesą, o parašytas jis, be abejo, žymiai anksčiau. Taigi apie tai niekas negalėjo nė sapnuoti. Tiksliai Alės Rūtos istorija gal ne tokia intymi. Momentaliai, žinoma, Ginas buvo pašalintas iš darbo.

Kokią išvadą galima padaryti, perskaičius romaną "Skamba tolumoj"? Išvadų gali būti ne viena. Pati autorė

paskelbė spaudoje, kad tai knyga apie jos kartos saulėlydį. Taigi ir apie mūsų, daugelio čia esančių, saulėlydį. Bet pasakyk naujajai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai, kad ji vadovauja jau tik mirštančiai bendruomenei. Šis kanalas apmėtys tavę akmenimis. Tik pažūrėkite, su kokiais planais ir energija eina nauja bendruomenės valdyba, stengdamasi įtraukti į veiklą naujus ateivius, jau nebe išstumtus, o skriste-atskridusius ieškoti geresnio gyvenimo sau, o per save – ir savo tautai.

Žmonės miršta. Žino, kad miršta. Jokia karta negyvena amžinai. Atskiri individai miršta, organizacijos lieka, o tautos atgimsta ir sau kuria naują gyvenimą. Žmogus miršta, bet idėjos ir jo pasiekti laimėjimai lieka. Jais naudojantis, kuriamos naujos vertybės.

Kad išeivijos veikla pasibaigtų, išmirus išeiviams, kovojusiems prieš komunistų okupaciją, atrodo, labai daug likusių "partiečių" laukia tokios pabaigos. Jie labai norėtų, kad Lietuva liktų kaip našlaitė, kurią savo "tėviška" ranka vėl koks naujas Stalinas apkabintų ir pradėtų lietuvių nutautinimo – genocido darbą iki galutinio nurašymo.

Vienas recenzentas apie šį romaną Lietuvoje pasakė: "Dvasinės vertybės pralaimi." Aš nenorėčiau tam pritarti. Šiame romane dvasinės vertybės kaip tik laimi. Gražiau si romano personažai sukuria šeimą. Miršta tik vienas žmogus – Astos Kovalskytės motina, rašiusi draugei, likusiai Lietuvoje, per dešimtį nostalgikų laiško. Savo dvasią kursto ir jos šilumą palaiko dukterė Asta ir būsimoji žentas Ginas. Mirus Astos mamai, į laidotuves susirenka pilna bažnyčia parapijiečių.

Palyginus mūsų Los An-

geles parapijoje vykusias laidotuves su Kovalskienės laidotuvenimis, būtų galima spėlioti, kur gyvena romane vaizduojamų asmenų šeimos ir kur visas veiksmas vyksta. Autorė nepasako. Ir gerai daro, nepasakydama. Skaitytojas tuoj imtų ieškoti šeimos prototipų, pažįstamų ir kitų atitikmenų tikrovei. Pakanka to, kad įvardinta Kalifornija.

Taigi romane miršta tik vienas asmuo, visi kiti lieka gyventi. Ir apie kokį nors Re-

quem giedojimą mūsų kartai dar nėra net kalbos. Todėl šis romanas skamba ne kaip "requiem eternus", ne mirusiems, bet kaip saulėlydžiams, kurie yra ilgi ir gražūs etniniame gyvenime.

Baigiant šią poeto Bernardo Brazdžionio pasakytos kalbos santrauką, reikia tik stebėtis, kaip poetas nuosekliai, vaizdžiai ir reikšmingai pristatė šią naują knygą.

Parengė Vytautas Šeštokas

Paskutinė skiltis JUOKO STRĖLĖS

Parinko K. Balauginas

PASTABUMAS

Du bičiuliai pastebi gatvėje apypilnį vyriškį. Vienas sako:

– Aš jį pažįstu. Kažkada kartu dirbome. Jis turėdavo labai keistų idėjų.

– Ar neapsirinki? Idealistai, kaip taisyklė, būna liesi, – suabejoja antrasis.

– Kad tu nieko ir neišmokai iš gyvenimo. Juk idėja gali ne tik augti, bet ir storėti.

NAUJOKO ATSAKYMAI

Naujokai, ką tik gavę karišką rūbą, išdidžiai vaikšto po kareivių kiemą. Būrininkas sustabdo vieną linksmai nusiteikusį vyrą ir klausia:

– Iš kur tamsta?

– Iš Pilviškių, pone būrininke!

– Ne to klausiu. Kur dabar tarnauji?

– Kokia čia tarnystė, penkias valandas rajoną šlaviau!

– Ne tai, po šimts. Kurio pulko esi?

– A, koks čia pulkas. Šlaviau tik aš vienas!

ŽINOK, KADA GALIMA JUOKTIS

Į virtuvę verkdamas įbėga berniukas.

– Kas gi tau dabar? – nustebino motina.

– Tėvelis kabino ant sienos paveikslą ir, kaldamas vinį, nusimušė pirštą...

– Tai juk čia nieko rimto. Tu jau toks didelis berniukas ir dėl tokių niekų verki. Čia tik pasijuokti galima.

– Aš ir pasijuokiau, – paaiškino sūnus.

DĖKINGUMAS

Pamokslininkas aiškina apie dėkingumą:

– Dėkingumas yra graži ypatybė, bet jis ne visada atneša laimę. Nors jūs lesinot paukštėlius per visą žiemą, nesitikėkit, kad jie neleistų jūsų pasėtos žolės sėklų!

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts, Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

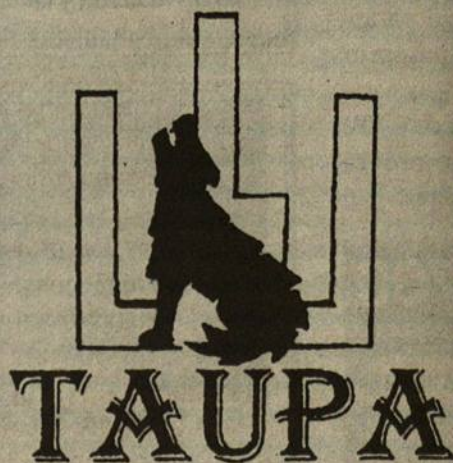
William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095

Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkianti jauką atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė alkštė automobiliams pastatyti.

LITHUANIAN CREDIT UNION

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000